NIFFON NO COTŌBANI
YÔ CONFESION,

Vo móſu yõdai to màta Confeſor yori gòxensà cu meſarùru tàme nò canyônàru giô giô nocòto dànguixà no monpa no Fr. Diego Collado to yu xucqe Roma ni voite còre voxitàte mòno nàri. 1632.

MODVS CONFITENDI
ET EXAMINANDI

Pœnitentem Iaponenſem, formula ſuamet lingua Iaponica. Auctore Fr. Didaco Collado Ord. Præd. Romæ à die 20. Iunij, anni 1632.

ROMÆ,
Typis & impenſis Sacr. Congreg. de Propag. Fide.
MDCXXXII.
SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Imprimatur si placet Reuerendiss. P.M.S. Pal. Apost.

A. Torniellus Vicesg.

EX commissione Reuerendiss. P.M.S. Palatij Apostolici, vidi Formulam hanc confitendi & examinandi pœnitentem Iaponensem & nihil in ea reperi contra fidem vel bonos mores, imo satis necessariam iudicaui ad finem propagationis fidei in illis partibus. datum, in Collegio Mineruitano S. Thomæ Aquinatis, die 8. Iulij, anni 1632.

Fr. Bartholomæus de Echeueria Magister & Regens.

Imprimatur

Fr. A. Cellius Magister, Socius Reuerendiss. P.M.S. Pal. Apost. Ord. Præd.

Digitized by Google

PROLOGVS AD LECTOREM

QVando iam Romæ artem Grammaticæ Iaponiæ typis mandabam, viſum eſt bonum conſilium, ſi ad verificandas prædictæ artis regulas, præter exempla & orationes in illa poſitas; aliquid aliud contexerem, vt ad praxim, ſtylo aliquantulum longiore, prædictæ reducerentur regulæ. Placuit autem hoc, non in dialogis materiam inutilem continentibus efficere; ſed ordinando quandam confitendi, & fidei myſteria proteſtandi formulam, vt à principio auditus miniſtrorum & linguæ rebus, in quibus continuo debent exerceri, aſſueſcant. Explicationem autem Latinam congruam tantùm, & non elegantem adiunxi, vt poſſint incipientes ex ea ad Iaponicæ orationis conſtructionem procedere, & modi loquendi Iaponici & eius conſequentiæ vim facilius percipere, & intenſius penetrare. Opus profectò paruum, ſed difficile; tum ob materiam, tum etiam ex ſingulari linguæ Iaponicæ difficultate, & præcipue cum a decem iam annis eius vſum reliquerim: tam longo enim temporis interuallo linguam extraneam non amiſiſſe; ſed illam ſic conſeruaſſe, vt ſine aliquo adiutorio, artem grammaticæ, dictionarium tot millium verborum, & formulam confitendi & fidem proteſtandi, potuerim perficere; à Domino ſine dubio factum eſt iſtud; & illi gratiæ debent referri. Vale Romæ in Conuentu Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam die 8. Iulij 1632.

Digitized by Google

Niffòn nò cotŏba ni iò confesion vo mófu iŏdai to màta confesor iòri gò xensá cu mefarùru tàme nò can iônàru giô giô nò còto dàngui xà no mònpa no Fr. Didaco Collado to iù xùcqe Roma ni voite còre vo xitáte mòno nàri 1632.

P. Itçu, ve l itçŭgòro confeſſion vo mòxi àtta ca?

R. Sorĕgàxíga cotòxi Deus no vòn jifino vie iòri Chriſtian ni nàri maràxitĕ gozàru iùie, ni, mãda confeſion vo mófaídĕ gozàru.

R. Vel, vàrĕgà xĩgò ròcu nĕn sàqi iòri Chriſtian de vòri àtta rĕdomo, go zònji nŏ gotòqu, padre sàma no von fiſsòcu nĩ iòtte, rèn rèn confeſion vo mùxi ãgueô tote, chicàra‿ no voiòbi ſaicàcu ità ità rĕdomo, tçùini ſono chòbĩ ga‿ gozaràĩde, ìma màde confeſſion vo mŏxi ãgue maraxenàndĕ gozàru.

R. vel, vatacùxĩ ga jŭ gonen màle vŏ mizzu vò sãzzucàri maràxitĕ gozarĕ domo, sòre và mùsàto fito nàmi ni tçucàtçutta tocòrŏ dè; còno fŏdo màde xpàn no von voxlie ni tçùite, imãda xìca xìca fùnbèt tòcuxìn to mósu còto va‿ gozaraĩde, Chriſtian no guiŏ gui tatoiĕba, mainen, zzutçu xemète ichĩdò no confeſion no coto, mata tòvo no go vòqite vo tamòtçn còto, nando ni càma vàĩde, tãda vqi iò no nànde monài còto ni rã zzuſa vàtte macàri itĕ gozàru. Sàri nagàra còno giŭ go dàngui vo ſucòxi vqe tamòtte càra‿, xingiŭ ni Deus ni tai xite xinjin no cocòro vo mòio vòxi, tocacu, dài jinàru goxŏ vo taſu càru t-me ni, mãzzu Chriſtian no còto vo ichi ichi gàttèn xi, mimòchi vo aratàme, còre ni nòmi xei jci vo tçùcu ſaĩde va, to, vomòi atàtta ni iòtte, sòre càrà ſuna vàchi Chriſtian no còto vo mìna narài maràxitĕ màta confeſion no càcŭgò mo itàitĕ gozàru. Sàri nàgàrà sùie no confeſion và sòionèn no màie de gozàtta‿.

P. Sàte mo sãte mo vôqinaru Deus no von jifi cana! ma còto

ni

Digitized by Google

MODVS CONFITENDI & examinandi pœnitentem Iaponensem formula suamet Lingua Iaponica.

Auctore F. Didaco Collado Ord. Prædicatorum Romæ a die 20. iunij ann. 1632.

P. Quando fecisti confessionem Sacramentalem?

R. Ego ex Dei misericordia hoc anno Christianus factus, nunquam confessionem Sacramentalem feci: vnde hæc, quam modo incipio, erit prima.

R. Vel: etiam si a quatuor, quinque, vel sex iam annis fuerim Christianus, quia tamen sicut uestra experitur paternitas, sacerdotes ob persecutionem sunt absconditi, etiam si sæpius ad confessionem faciendam, quoad potui, diligentiam adhibuerim, non potui tamen occasionem nancisci: vnde vsque modo nondum sum confessus.

R. Vel: etiam si à quindecim iam annis fuerim baptizatus; quia tamen baptismum sine consideratione alios imitatus suscepi: circa Doctrinam Christianam vsque ad dies præteritos nondum conceptum formaueram, neque curabam de Christianorum exercitijs sicut, verbi gratia, de confessione annuali; neque de decem legis Dei præceptorum obseruantia; sed fui tantus occupatus & intentus rebus momentaneis, & huius sæculi vanitatibus. Sed cum diebus elapsis Dei sermones audissem, ita in cordis mei visceribus excitata est erga Deum animi deuotio; quòd ex illo tunc decreuerim addiscere omnia & singula mysteria fidei Christianæ, ex quorum fide cum morum perfecta reformatione, & omni ex parte secundum, quod vires suppeterent virtutum exercitio, possem meam salutem æternam operari, vnde ex tunc omnia didici, & ad confessionem cæpi me etiam disponere. Sed a quatuor iam annis non sum confessus.

P. O bone Deus, quàm magna est misericordia eius! profecto non po-

ni mǒ ǎcu butǒ quafǒ tçutanǎi tǒganin, Deus vo fomǔqi ta-
te matçùri, sòno go voqite ni jro vàide ǎcu fěqi ni tǒgiàcu
xite iru tocòro ni; caiètte Deus, foreni, go vòn vò fodo
còxi, von ficàrī de teràxi, màta banji canài tamǒ von chi
càra vomotte sòno cocòro vo, vo nauòxi aratàme, goxó
vò tafucàru iòni gracia vo atàie cudafarùru còto gòngòni
voiobànu von auarèmi de gozàru. Xite? sǒ ǎrǔga: fadamè-
te oracio to, màta fides no giò giò vo còto comacàni voxi-
ri àró màde. (ru.
R. Nàcanàca tàbùn Deus no vo cóto vǒba xiri maraxitēgoza-
P. Deus tó mǒfu va nànde gozàru ca?
R. Deus to móxi tatematçùru còto va banji canài tamǒ, io-
rǒzzu no mina mòto, tènchi xinra mànzó vo tçucùri, sòre
sòre no go facaràite, fajime mo nài fatèximo nài go sòntài
vòncàtà de gozàru.
P. Sàrèba: Deus va icùtçu de gozàru zo?
R. iia iia: Deus no sòntài va tàda go ittài de gozàru.
P. dòcù de qiqi marasùru mo; sòno sàtǎga gozarànu: tocàcu
mìtçu tò qiqi voiòbi maràxitē gozàru.
R. vó sòno vo còto de gozàru; guioi nǒ gotòqu, Deus no vǒ
cotovàri ni tçuite, mìtçu, tòmò goittài tòmò qicòie ma-
rafurē domò, mitçu to mófu tòqi va, Deus no perfona no
von tocòro ni atàri marafùru, màta goittai to ùqe tamòru
va, Deus no diuinidad to ippa, go fontài ni ai canài tamó
to Chriftian mìna gattèn tçucamatçùru.
P. Xicàreba sòno sàta vo comacàni catàtte tamòre.
R. quantài nagàra vôxe nǒ gotòqu vo màie de vàrerǎga bùn-
chi ni xitǎgàtte michi bicarùru tàme ni móxi ǎgue maraxô-
zu. Mǎzzu Deus muriö mufěn no von chiie, go facarài, fu-
tài no go anràcu go airèn go nhùvǎ, mata facàri màxi ma-
sànu iorozzu no go jèndòcu sòno go sòntài ni comòri ta-
mó còto, còre màta goittai no tocoro mo gentio ni màde
mo mei fàcu gia: sàri nàgàrà mìtçu no vo perfona va cà-
cumbèt no xpǎtàru mono no funbet de gozàru. Sòre to
mófu va, Deus móxitǎ gotòqu go ittài de gozarē domò,
sòno goittai va mitçu no per fonas, von vòia to, von voia
no vònco, to, màta, von vòia to, von cò no tagàino gotài
xèt de gozàru. sàri nagàra sòno perfonas no ùchi ni uon uò-
ia uǒba ichi ban no perfona to, màta uonco uo, niban to,
ma-

potest verbis explicari misericordia Dei, quam erga aberrantem, immundum, & miserabilem peccatorem ostendit, quemadum Deum offendit, deque eius mandatis non curat, eo quòd in suis sit vitijs immersus, Deus non cessat suis beneficijs afficere; imo eum sua illuminat luce, & sua omniponenti virtute eius cor renouat, & conuertit: gratiamque vt saluetur infundit & misericorditer tribuit. Cum ergo prædicta sicut dixisti erga te acciderint: iam absque dubio scies orationes Christianas: & minutim de singulis fidei articulis notitiam habebis.

R. Ita est profectò: magna ex parte hac notitia calleo.

P. Quid ergo est hoc quod dicitur Deus?

R. Hoc quod Deus dicitur, est quædam maiestas omnipotens, principiũ omniũ, quæ cælũ & terrã & omnia, tã non viuentia, quã viuentia creauit, & de omnibus habet prouidentiã & curam, cũ eius Sãcta substantia neque principiũ neq. finẽ habeat.

P. Quot ergo sunt Deus?

R. Nõ ita se habet res, essẽtia.n. diuina, eius substãtia est vna tantũ.

P. Vbicumque de hoc auditur; non ita videtur referri: ego enim tres esse profectò audiui.

R. Profectò sicut vestra dicit Paternitas, verum est, quod quãdo de Deo sit sermo, & audiuntur tres, & vna essentia, sed quando tres dicuntur hoc pertinet ad diuinas personas; quando verò dicitur vna essentia, hoc intelligunt Christiani, ad diuinitatem, quæ est diuina natura, pertinere: vnde verificatur quod est tres personæ, & vnus in essentia Deus.

P. Si ergo res in Deo ita se habent, referas ergo mihi obsecro singula minutatim.

R. Etiam si sit inurbanitas coram vestra paternitate de his sermonẽ me facere; dicam tamen ex diuinis quid sentiã, vt possim à vobis doceri & in illis manu duci. In primis quod ad infinitam & incomprehensibilem Dei scientiam, eiusque prouidentiam & incomparabilẽ gloriã, misericordiã, & suauitatẽ, & quoad oĩa attributa immẽsa, quæ in eius essentia diuina cõtinẽtur; & quòd ad eius indiuisibilẽ & vnicã diuinitatẽ attinet, est res Gẽtilibus etiam nota; id verò quod Christiani in particulari de Deo credunt, est trinitas diuinarum personarum, hoc est, quòd quamuis Deus, vt dixi, sit vnus: ista tamẽ vnica essẽtia diuina est tres personæ, pater videlicet, & patris filius, & patris & filij recip rocu amor; sic tamẽ est intelligendũ, quod & si primã personã dicamus

mus

mata gotaixet voba sànbàn no perſona to móxi nanòri tâtematçùrē dòmò;von vòia Deus padre tomóſu fòn no Deus ſono von vòiano von cò mo Deus filio tómóſu fon no Deus màta Deus padre to Deus filio no gotaixet ſpiritus to móſu sàn bàn no perſona mo chōdo padre to, filio no goittài ni fon no Deus de gozàru màta von vòia vo ichibàn, von cò vonibàn,gotaixèt vo sànbàn no perſonato mòxite mò;sòno mitçu no mi perſonas no ùchi nì còno gùecai no dàndàn no iōna còtōgā gozarànu tatoiēba cocònni va vòia no jintài va,sòno cò vo xō zuru maieni ſunèn no aīda ìqite vòru fàzu de gozàru: mata taixet va sòre ni vomo varùru mòno no iōni fito dego zarànu; tāda fito no taixèt to iuàre, mata va sòre ni curabete mirēba, nòchi no còto to ij maraſuru; sàri nàgàrà Deus no mitçu no perſona no ùchi nì và, màiē, sùie, jèngò ſa iu nando no sàta va nènqi mo gozaraīde, tāda Deus padre no uon perſona no uon tocoro ua, Deus filio no uon perſona, mata ſpiritu santo no uon perſona de gozaranēdomo Deus no go ſontài ni mijin ſódo mo xabet nàqu mitçu no perſona nàgàrà goittài no ſon no fitòtçu no Deus de gozàru. sòno fòca uon uòia Deus ua sòno uon cò Deus no, uon màie to mòxi, mata uon uòia to, uon cò iòri ide tamó gotaixèt ſpu ſancto to móſu ſanban no perſona ua ſono ìde tamō futatçu no perſona no nòchi no uon cóto to, mata go taixet de gozaru niiotte, fon no Deus dezarànu to Chriſtian no uomoi moioràmu còto de gozaru. sònō gotòqu mo nìban no perſona Deus filio, Deus padre no uon chiie de gozaru tocòro ua, sòno uon co de gozaru: to qicoiuru tòqi ua chódo padre to, Spiritu Sancto no iōni fon no Deus, mata padre; Spirito Sancto ni comōri tamó facari ma ximaſanu go jèndòcu, filio ni mo tçumòri tamō còto mo fides no uon uoxii e de gozaru.

P. Sate ua! sòno Deus ua dòco nì gozaru zo?

R. Deus ua iorōzzu no uon tçucùrite, mata gon facaraitē gozaru tocòrōde dòco ni mo gozaru. Sari nagara puro eſpirituto mōſu uon xiqitai uo motaxerareīde dòcòni mo gozarē domo gotai no roccòn ni ca caraxerarenu uòn cata de gozaru.

P. Xite sō aru ni uoite ua: uonaruji Ieſu Chriſto no uon còto nì tçuite no Chriſtian no uonòri ſata ua nanto xitè fònno

còto

mus Patrem, & secundam dicamus Filium, Patrisque & Filij reciprocum amorem dicamus tertiam & nominemus in diuinis personam; est tamen pater, verus Deus, Deique patris filius est etiam verus Deus, vtriusque etiam personæ patris & filij videlicet amor reciprocus, qui Spiritus Sanctus est & appellatur & est tertia persona Trinitatis, est etiam verus Deus in vnica essentia diuina à Deo patre, & Deo filio indiuisus, & consequenter etiam si patrem primam dicamus personam, filiumque secundam, & patris, & filij amorem reciprocum tertiam, non debemus intelligere in diuinis esse dependentiam gradus, & differentias, quam in humanis isti termini significant, non enim in diuinis prædicta subordinatio reperitur: v. g in creatis antequam pater producat filium est necessarium per multos annos ante illum præexistere; amor etiam humanus, quo quis aliquid diligit, non est homo sicut ille, licet sit amor hominis, & hominem amantem præsupponit existere antequam possit in amorem prorumpere; sed in personis diuinis non ita est, non enim est in illis prior aut posterior, maior, aut minor; sed coæternæ sibi sunt & coæquales: ita quod & si persona Spiritus Sancti nō sit persona patris aut filij, totæ tamen tres sunt vnicus & simplicissimus Deus in vnica, indiuisibili, & simplicissima essentia diuina absque aliqua vel minima differentia: imo etiam si pater sit filij pater; non tamen est illo prior, & si amor diuinus Patris & Filij à Patre & Filio procedat; non ob hoc tamen est duabus personis posterior, neque ob hoc quòd illarum amor reciprocus sit & dicatur debet in mentem venire quòd nō sit verus Deus. Eodem etiam modo etiam si Dei secunda persona quæ est Filius sit sapientia Dei Patris & eius verus Filius naturalis; non debemus intelligere non esse Deum; quinimo est fidei Doctrina credere quod est Deus verus Patri & Spiritui Sancto coæqualis, & quod omnia attributa essentialia quæ reperiūtur in Patre & Spiritu Sancto sunt etiam in Dei Filio.

P. Vbi est ergo Deus?

R. Cum Deus omnia creauerit, & de omnibus curet, & ea gubernet, est absque dubio in omnibus: sed cum sit purus Spiritus & consequenter corpus non habeat, etiam si sit vbique; non potest sensibus corporalibus percipi eius infinita maiestas.

P. Si ergo hæc ita se habent; quomodo erit verum quod de domino Iesu Christo Christiani profitentur & tractant? si enim non

còto de gozaró ca? tocàcu von xiqitai vo motàxerarèzu vá ifsài ninguen no go faidô no tàmeni sânjû sân nen noaida ni xujû xen man no go xincù go curó vó xinô gui tçûini fata mòno ni agaraxerareta coto tô va: mina forâ goto to vomovô ca?

R. Iiaiia von tafuqete Iesu Christo nitçuite Christian no fides voxii uru uon cotô dòmo mina ichi ichi fitòtçu mo nocorazu, macòto de gozarû ga fono uon aruji ua Deus demo uon fito de mo gozaru iùje ni, Diuinidad no uon tocòro ni ua ni auanu còto domo ua tatoieba fubon no uon na uirgen S. Maria to inóxi tatematçuru ni umare tamô còto: mata cono xecai ni sôbet fito ni Deus filio to, mixirare tama uaîde tçuneno fito no iòni uomo uare tamai, fanjû fan nen no aida ni ninguen no xótai ni ataru, fito to naraxerareta to tòmòni ùqe faxerarèta go xinrô, xiqitai no nangui fippacu ni uon qi uamari, tçûini cruz ni cacaraxerarète xinaxerareta còto nando ua, sòrera ua humanidad to môfu ningai no caguiri no ùchi de gozaru niiotte uonaruji Iesu Christo nò humanidad no tocoro ni móxi atetatematçùru. tocacu uon tafuqeteua fito de mo Deus demò gozareba Deus padre to Deus Spiritu Sancto no diuinidad goittai no murió mufen no gojendòcu uo mòchi tamai, mata ningai totomòni uqe faxerareta fono fufocu uôba uo xinôgui tçuini iffai ninguen guanfo Adam iori tçuiô xerareta tôga tomata men men no tôga niiote inferno ni uqeôzuru cûguen no tçucunòi uôba, fòno uon cacarite nòmi nite maxi maxi uon mi ni tçutòme sòre ni tçûqi goxiqiô nafarèta to gio de gozaru.

P. Só aru narâba ma còto ni Deus irazaru gui uoba mefarètato miietê gozaru, xifai na: Adan to iffai ninguèn no tôga to iù ua Deus no go uòqite uo fomùqi tate matta ni iotte gia: no?

R. Nacanaca sònobun de gozaru.

P. Xite ua Spiritus Sancto no uochicara uomotte Deus Filio fito to naraxerarete iffai ninguen no uon cacarite nite maxi maxi, sòno tôgauocuri ni, xinaxerarèta iòri mo Deus padre banji canai tomo uon jifi no ùie iori fono toga uo tâda iurufaxerarèta bacarî ga maxi gia to miietê gozaru.

R.

habet corpus, credam ne esse mendacia, quæ de illo dicuntur, videlicet passum fuisse in hoc mundo per triginta trium annorum spatium innumerabiles labores propter generis humani salutem: & denique Crucifixum fuisse, & alia? quid ergo?

R. Omnia & singula quæ fides Christiana docet de Saluatore nostro Iesu Christo (nullo dempto) sunt vera; sed cum ipse dominus noster sit simul Deus & homo, ea quæ non conueniunt illi in quantum Deus, videlicet natum fuisse ex Beata fæmina Virgine Maria, fuisse incongnitum in hoc mundo & reputatum hominem tantum, vt alij homines, passum fuisse in vita mortali per triginta tres annos omnes defectus, quos cum humana natura ad eius reparationem consumpsit, & denique Cruci affixum fuisse & in illa verè mortuum; & alia huiusmodi, quæ intra limites humanæ naturæ continentur, de Christo domino in quantum homo verificantur, & ei ratione humanitatis attribuuntur. itaque Dominus & Saluator noster est verus Deus vnius essentiæ cum patre & Spiritu Sancto, habetque indiuisibiliter eadem attributa omnibus personis comumnia, et cum sit etiam verus homo, habuit defectus naturæ quos cum illa simul assumpsit ipse Dei Filius: unde vt genus humanum à peccatis? tam actualibus quam originali, quod ex Adam primo parente contraxit, et à pœnis inferni quæ pro illis in inferno debebat pati, liberaret Saluator noster vt fideiussor, nostras infirmitates et labores in se suscipiens, et patiens pro omnibus est mortuus, et hoc est in fide verissimum.

P. Si res ita se habent: videtur Deus rem impertinentem fecisse: peccatum enim tam actuale quam Adæ quod omnes contraximus in Dei inobedientia consistit: non ita est?

R Maximè R. P. in Dei inobedientia consistit.

P. Melius profectò fecisset Deus pater si sua omnipotenti misericordia liberaliter peccatum hominis condonasset; quam fecit ordinando, quod Deus Filius de Spiritu Sancto conceptus, et factus homo, et generis humani fideiussor ad satisfaciendum pro hominum peccatis in Cruce tandem moreretur.

R. Iiaiia sŏ atta raba, vonavarèmi goairèn bacàri aravarĕ tamŏ ǵga von aruji Iesu Christo vo xini àtttatòqi va von jifi mo, nà vo cãcaiàqi Deus no go qenbô ni mò fito no tŏga no niai no tçucunoi vo atàie cudasare sòno vie fito ni go jensa no vŏ cãgàmi to naraxera rete, tçuini sono anima no coiacu to, focusai no tameni nanatçu no Sacramentos vo tacùmi zzucuraxerare ta, cotonani iòri mo ichi sũgurèta von xòsa de gozatta.

P. Sate mo sate mo, gòngo dòdan fuxĩguina von penji cana! xicarĕba: von aru ji Iesu Christo von xixi nasarete cara va imãda xindĕ gozaru ca?

R. Von anima go xiqixin ni fanare saxerarè ta tanteql diuinidad to tòmòni, inixlie tènchi cai fiacu iòri xinaxerareta, jennin tachi no anima mina atçumara xerareta limbo tomòsu tocòro ie cũdaraxerare, sòno animas vo mexi idasare fore soreni gloria no qeracu vo tŏgue sarerarete, miccameni iòmĩgaieraxerareta. Sòre cara mata xi jù nichi no aĩda ni von fafa santa Maria to midèxi tachi vo ren ren von mimai go xinan na sarète xijù nichi meni von riqi uomòtte, gojŏten nasarete, Deus Padre no uon migui no futai murió mufen no gloria no uon utena ni sonaierare tamó còto de gozaru mata còno xecai no sùie no sòzo issai ninguen no goqiũ meini Deus no uon sadame no fi ga qitarŏ tòqi ua Angeles, beatos tachi no animas uo mexigu xisaxerare sòno uon tocòro iòri amacũdaraxerarète go qiũmei notame, sòno animas uŏba sore soreno motŏ no xiqixin ni mŏdosaxerarète iòmĩgaiesaxerareta rozuru ni mèn mèn no xòsa niiotte gofenpô zai acunin ni ua anima xiqixin tòmo ni fatèxi nai inferno no cunguèn; jènnin tachi ni ua gloria no jũman no qeracu uo ataie saxeraruru fazu de gozaru.

P. sŏ arózu mamaiŏ; ga sòno go qiumei ni xp̃an bacari ca, Christian de nai mòno dòmo moca ai maraxŏzo?

R. Ichinin mo nocorazu issai ninguèn mina sòno go qiũmei ni auaĩde ua. Sari nagara goxŏ uo tasucaru tame ni uo mĩzzu uo sãzzucaru iòri fòca bechi no michĩ ga nai tocòrode, tare tòte mo gentio no mòno domo ua goxŏ uo tasucaru còto catçutè macari naranu. mata tatòi uo mĩzzu uo sãzzucãtte mo; sancta iglesia catholica no uoxiiru gotòqu

Iesu

R. Si ita factum esset misericordia & benignitas Dei tantum esset manifestata; sed ex morte Christi domini, & misericordia Dei amplius resplenduit, & fuit excellentissimum opus quia, per eam patris æterni iustitiæ facta est etiam debita satisfactio pro peccatis hominũ: & præter hoc hominibus se ostendit Christus omnium virtutum exemplar, quod sequantur, & ad eorũ medicinã, & salutis animarũ conseruationẽ septẽ instituit Sacramẽta: ex quo patet incarnationis & passionis excellẽtia.

P. Mirabiliter profectò respondisti; sed postquam Christus Dominus mortuus est, quid fecit? perseuerat ne adhuc mortuus?

R. In instanti quo anima Christi separata est ab eius corpore descendit simul cum diuinitate ad locum illum qui dicitur limbo vbi erant congregatæ & inclusæ animæ Sanctorum qui à principio mundi creationis mortui fuerant, & illas secum conduxit, donans illis gloriæ gaudia sempiterna, & tertia die a mortuis resurrexit, postea verò fuit per dies quadraginta in hoc mundo visitans, confortans, & docens suam sanctissimam Matrem & discipulos, die vero quadragesimo propria virtute ascendit in Cælum, sedetque ad dextram Dei Patris in throno incomparabilis gloriæ collocatus. In fine vero huius mundi quando aduenerit dies à Deo determinatus ad iuditium vniuersale omnium hominum descendet ex illo loco vbi est modo associatus agminibus angelorum & beatarum animarum ad iudicandum genus humanum, ad hocque resurgere faciet omnes homines animas suis proprijs corporibus, quæ à principio ante mortem habuerunt reuniendo: sicque iam restitutis, retribuet vnicuique secundùm vniuscuiusque opera, peccatoribus ad inferni tormenta sine fine in anima & corpore patienda missis; sanctis sempiternæ et inexcogitabilis gloriæ gaudia retribuet.

P. Ita erit sicut dixisti: sed dicas mihi si soli Christiani prædictum subibunt iuditiũ; an vniuersale sit futurũ pro oĩbus hominibus?

R. Nullus erit homo qui huic iuditio non intersit: omnes enim iudicabuntur: sed quia nulla est via ad saluationem sine baptismo, nullus ex gentilibus qui non fuerit Baptizatus potest vllo modo saluari! Sed etiam si fuerit Baptizatus et verum Baptismum susceperit aliquis; si tamen non credat omnia et singula quæ sancta Ecclesia Catholica docet, non potest qu; huius-

Iesu Christo no fides no giô giô vo mina ma còto ni ùqe nu mònò àru ni vòite va, sòre mo goxó no fon no michi ni fazzurèta niiotte, inferno no cunguen ni ai sadamà ttegia. nà vo màta fon no catholico sòno giô giô vo mina fitotçu mo nocosazu chŏdo santa Iglesia no von sadàme noiôni, macòtò ni ùqe maràxite mo, sòno guiô guĩ ga varùte, mortal tŏga vo mòchi nàgarà xinùru ni vòite va, sòre mo goxó vo tasucàru coto mo icide;i nferno ni vochĩde cana vànu. Xicàxi nàgarà mortal tŏga vo motàide; tāda àru iua venial bacàri; àru iua tŏga vòcuri to mósu sòno tŏga ni atàru quatài vŏba còno xecài ni taxxite tŏgue zù va gloria ie gozaranu saqini purgatorio to mósu tocòro no cũguen ni sòno aiamàri no tçucunòi vo tçutomeĩ de nàri maraxenu.

P. Xite mortal tŏga venial togato vô xe àtta coto, sono xà bèt va nan de gozàru zo?

R. Mortal tŏga vo tçucamatçùrũ dè và Deus vo foni somùqi sòno go vòqite ni tèqitài, gracia no von curài vo vxinŏte, tāda tengu no ia tçucò ni nàri, Deus, angeles, beato tàchi no von deqi ni ai ca vàri tatematçuru. Sari nagara venial tŏga to mòsu va core fŏdo fucài tŏga deuànài, tāda Deus no gonaixô ni canavaìde sòno go voqite ni sucòxi fazzurete, sòre de Deus no gracia ichimi vo vxinavàzu xite; tāda sòno asài tŏga ni atàru quatai va vnimuni còno xecài ni ca purgatorio nica tçutomeìde cana vànu to cocoròie màràxitē gozàru.

P. Sate va, confession no cacũgo to mŏsu va màie no tŏga vo xensàcu xitè vomòi idàxi, sore sore vo côquai xi, màta futàtabi sòno tŏga vo vocàsu mài to no vomòi sadàme ni qi vamàru tocòrŏde, confession no cacũgo ita ita to vôxeatta tòqĩ ua, sadamète sòno bùn de arŏ màde de gozàru.

R. Nàcanàca Deus no uon jisino uieiori sòno tano mòxi gã gozaru.

P. Xite màie no confession no tŏga uocuri uoba tçutòme satàxi àtta ca?

R. ate saxeraréta misa ua, mo fàia uŏgà mi maraxite gozàru, oracio mo tàiriàcu ita ita rĕdomò; tàda fito ni xacu uo nàxe to, mata tànin yorimùri ni tòtta càne nŏba, sòno

nùxi

huiusmodi fuerit saluari quia à vera via salutis aberrauit: vnde statutum est huiusmodi ad inferni tormenta descendere. Sed et si sit verus catholicus quis ita vt singula credat quæ catholici credunt; et quæ sancta Ecclesia credenda proponit et eo modo prorsus, quo credenda esse docet; si tamen eius opera sint mala et moriatur in peccato mortali, non potest saluari; sed ad infernum descendet. Qui verò absque peccato mortali; sed cum veniali tantùm, vel absque, eo quòd pro peccatis omnibus perfectè in hoc mundo satisfecerit moriatur, antequam gloriam paradisi intret, debet ad purgatorium descendere vt ibi ad perfectum in illius tormentis pro peccatis satisfactionem perficiat.

P. *Quia de peccatis mortali et veniali mentionem fecisti, quænam est differentia inter illa.*

R. *Faciendo peccatum mortale vere offenditur Deus, estque hoc peccatum contra eius præceptum et voluntatem, ipsoque amittitur gratia Dei, et redditur homo seruus diaboli, efficiturque Dei, et Sanctorum Angelorum et hominum inimicus, peccatum autem veniale non est ita graue; sed discrepat a Dei sanctissima voluntate, et aliquantum ab eius præceptis, sed eo non ammittitur gratia et amoris vnitas; sed pœna quæ correspondet huiusmodi culpæ veniali est necessarium persoluere vel in hac vita vel in purgatorio. hoc est quod quantum ad hoc intelligo.*

P. *Præparatio ad confessionem est et dicitur examinare conscientiam et peccata ad memoriam reducere, et de ijs omnibus dolere cum proposito illa amplius non committendi: tu ergo (siquidem dicis ad confessionem te præparasse) hoc modo eris dispositus.*

R. *Ita spero esse propter maximam Dei misericordiam.*

P. *Adimplexisti pœnitentiam tibi in confessione præterita impositam?*

R. *Audiui missas quas confessor mihi imposuit, recitaui etiam orationes quas præcepit, vnum solum non adimpleui ex his quæ mihi mandauit, videlicet debita soluere, et iniuste habita et retenta*

Digitized by Google

núxi ni tòri caiexe tò vôxetçũqerareta bacàri vô tçuca-
matçurãidẽ, gozàru. Sari nagarà ima va mo faia ùchi-
mòdòsó to vomòi ſadàme maraxitẽ gozàru niiòtte go qi
zzucài àru na〳〵.

P. Canài nagarà sòno càne uõba modòxi aranandà ca;chicàra
no uoiòbaĩde ca?

R. Iiãgaru tòqi mo gozari, buxó de sòre mo itasànu còto mo
àri: tocàcu sòre ua mi-ga ſucai aia mari de gòzàru.

R. Sate: ichiban no go uòqite ni tçuite no tõga no méxi
arauaſu tocoro ni: mazzu, niſando gentio to Chriſtian
no tòri sàta ni tçuqi mònògatàri uo ùqe tamòtte ixxec-
caino Chriſtian no càzu gentio nò càzu ni curabète mi
rẽba mizzu no fito xìzzùcu daĩga ni cura bùru gotoqu gia〳〵
to mimi ni itta tòqi ua: Hat! còre ua nanto xita còto ca?
to uomôte: tocàcu Chriſtian no còto ni tçùite fuxin〳〵
ga uocòtte, utãgài maraxitẽ gozaru.

Maichĩdo ua, go miſa uógamu tòqi, sòno comũgui no cõ
de tçucurarèta mòchi hoſtia to mòſu no uieni Padre sà-
ma mi cotòba uo tonaierarùru tanteqi, sòno hoſtia ua〳〵
uon aruji Ieſu Chriſto no go xiqitài ni, mata uonàjũ bu-
dó xù no uieni mi cotõba uo tonaierarurũ de mo sòno
budõxù uonarùji no uon chi ni nàri cauaru ni tçùite ai ſa-
damaràmu nènga uocòtte, utãgõ fõdo gozanacàtta rẽdo-
mò; sòno acunen uo fuxègu ni iurucàxẽ ga àtte cocò-
ro ni cacàri marasùru.

Tàbi tabi mo muiôni manqina còcoro De Chriſtian no cò-
to uo aruiua cocoro no ùchi ni ca, aruiua cotõba de fito
to catatte ca tãdaite fitòtçu zzutçu nõ xisai tçutaie, iurai,
ari ai, niai nãdò uò xenſacu xite, ſino no xõtocu no chi-
ie ni còierare: tãda fides no gotçũgue no ſicari de macò-
toni uqèta uon còto uo uãga chiie fùnbet de ſacaró to
xita còto ua miga aiamari de gozatta, còre ua ſai ſai de〳〵
gozatta rẽdòmò, icutabi to ua uoboiemaraxènu. Sari
nagara muiô abunai xenſacu de atta tocòrõ de mùnè ni
ſauatte tõga de gozatçuró to uomòtte arauaxi maraſu-
ru.

Mata ichĩdò miga mùſucõ ga fucó uãzzurõta tòqi, sòno
nàngui ſippacu ni qiuamatte Chriſtian no còcorõ de ix-
xinpurani, sòno cõga inòchi uo taſucari nãgaraiùru iòni
Deus

tenta aliena restituere, nondum enim hoc sum exequutus. Sed habeo propositum firmum statim restituendi: vnde de hoc non sit vestra paternitas solicitus.

P. *Non restituisti eo quod non habuisti facultatem?*
R. *Aliquoties etiam si potuissem nolui; aliquando ex negligentia: & hoc est magnum meum quod confiteor peccatum.*

R. *Perueniendo ergo ad confitenda peccata contra primum præceptum: in primis cum bis vel ter interessem gentilium conuersationi audiens de paruo numero Christianorum in toto mundo respectu gentilium quòd videlicet comparati gentilibus sint sicut si gutta vna aquæ comparetur flumini, animi intrinsecus cogitatione commotus hoc considerans, cum anceps animus tentaretur, dubitaui de veritate professionis Christianæ.*

Iterum dum Sacro interessem cum mihi occurrisset tentatio, circa conuersionem panis qui ex tritico conficitur, si quando super illum Sacerdos consecrationis verba dicit, conuertitur in corpus Christi, & similiter si succus vuarum dictis super eum verbis consecrationis conuertatur ex vi verborum in sanguinem domini nostri Iesu Christi, etiam si huiusmodi discursus ad dubium vsque non peruenerit; quia tamen in illo resistendo fuit negligentia, scrupulum in corde generauit.

Sæpe etiam ex superbia & cordis elatione vel intra me ipsum solum vel verbis in conuersationibus, examinando singula fidei mysteria & eorum rationes; originem, correspondentiam, & inter se coherentiam, consistentiam, & deductionem peccasse confiteor, quia quæ lumine fidei & reuelationis diuinæ creduntur, volui meo intellectu & discursu naturali rimari & metiri, & de ijs quæ sunt supra naturam naturale iudicium facere. nescio quoties hoc fuerit; sed quia temerarie & periculosè hoc feci; ideo mihi videor peccasse, & scrupulum cordis manifesto.

Et cum semel grauiter infirmaretur filius meus illo periculo & labore oppressus, etiam si vt Christianus deuote Deum exora-

Deus vo tanòmi maraxita rẽdomò sòno ièqi ga gozaraĩde xinùru fõdo no vãzzuràiia? inaia? to xiru tàmeni sàn vo vòqi maraxita. Sore nĩ tçuqète mò sòno nànguisani xemerarète mùsùco vo vxinavànu tàme gentio no iqen vo qiite, iamãbuxĩ vo iobi iòxete cònò vieni inòri qito vo sàxe, fũda màburi mo càqe saxemara xite gozàru. còre va qenzòcu no maie de no còto to, mata qinpen xu no qicoieta tocorõde Christian xu: Hat Christian taru mòno va bechi no tõga vo tçucamatçutte saie vàruĩ ga, nàngui no tòqi gentio no iòni inòri nàndo vo tçucamatçuru còto sàta no cãguiri gia to mina mĩcãguitte mõsareta tocòrõde, miga aiamàri ga na vo fucõ nàri maràxita, còre va nido de gozàtta ni; ichĩdo va gentio no cami fotòqe vo tanomoxũ jonjite; ma ichidò và iàcu ni tatanu to zònji nàgara; xiriùto gentio iori susumerarete itàxi maraxita.

Màta còno giũ xõgun samano go fatto ni xitãgàtte, sòno buguiò Miiaco iòri cũdararète, ièncu còno atari no Christian xu vo corobaxeô tòte mina ni fan mò suie, Christian no guiõ gui vo saxivòqe, xemète vua muqi ni nàri tòmo coròbe to xiqirinĩ susùmeraréta niiotte varerã ga nhóbó cõdomo no inòchi vo nogareôzuru tameni tçuini cùchi bacarĩ de corõbi maraxita.

P. Vua mùqi bacàri demo coròbu mòno ga sòre vo ij modo saĩde naranu ga, sòno bun de gozatta ca?

R. Iia mãda degozàru. sòre còso fucõ canaxũ gozari marasure. tocacu sono vo buguiõ Christiano coto vo ùchicũzzitte càra va sòno màma càmi macàri noboraretẽ gozàru sacài ni, nàni mo ye itaxi maraxeĩde ima màde còno bun ni macàrĩ irũga: go iqen, o tanòmi marasuru.

P. Sòno buguiõ no xerareta coto domo no niqi va doconi aruzo? sunavàchi sore vo mòtte noboràreta raba sono buguio ie fumi nari tomo, tucai vo iatte nari tomo ii modo saĩde va. sono vie vare samãga qen zocu mo atàri no mònõ domo mo sore vo xirareta niiotte, mo faia xinjit no Christian ni nari na vori attato mina tòcuxin xeraràru iòni mesarete io gozarõ zu.

R. Võ sono bun itàxi maraxõzu, mata ima iòri va Christian

no

orauerim vt saluaret de tali periculo & tribueret vitam prædicto filio: cum non viderem tandem remedium, misi sortes vt scirem si infirmitas esset ad mortem, vel non. in eodem etiam casu & angustijs infirmitatis filij audiens consilium gentilium accersiui quendam ariolum qui super infirmum suas fecit deprecationes gentilicas & nominas ad collum infirmi & domi suspendit. cumque hoc factum fuerit coram mea familia & ad vicinorum notitiam peruenisset, scandalizati sunt dicentes, quod si quodcumque peccatum Christianorum est malum, multo magis erit tempore tribulationis et infirmitatis ad ariolos gentiles recurrere: et ex hoc meum accreuit peccatum, hoc bis accidit; sed semel illud feci sperans in gentium dijs; semel autem etiam si crediderim falsos gentilium deos nihil posse; persuasus tamen ab amico gentili illud feci.

Præter hoc: cum e curia regis quidam eius minister descendisset vt Christianos omnes huius territorij compelleret ad negandam fidem magnamque inferret violentiam omnibus vt subscriberent non esse Christianos et exercitia Christianorum relinquerent, et saltim in exteriori fidem se dicerent abnegare, vt ego cum vxore et filijs mortis periculum fugerem, fidem ore tenus solum negaui.

P. Eo ipso quo fides abnegatur etiam in exteriori tantum, est necessarium, iterum palinodiam recantare. fecisti ne sic iam?

R. nondum feci, et hoc est quod maximè me affligit. cum enim prædictus minister regis iam Christianitatem destruxisset, iterum ascendit in curiam: ideoque nihil potui efficere; sed sic vsque modo perseueraui. Sed faciam quod vestra paternitas ordinauerit mihi: vnde vestrum consilium exequendum obsecro.

P. Vbi nam sunt scripta quæ fecit ille regis minister: v. g. subscriptiones quas extorsit et index eorum qui fidem abnegauerunt etc.? si enim secum illa duxit est necessariũ ad minus per literas seu per nuntium renuntiare illi quomodo Christianus es, et vis emendare quod tunc errasti, et idem notum facere in tota tua familia et apud vicinos ad quorum notitiam peruenerat te fidem abnegasse.

R. Ita faciam et ex nunc omnino recedam a ritibus gentilicis, et

no guiŏgui vo tçutomete, gentio no còto ni tovozacàri, cocòro vo cùtto saràie maraxô to vomòi sadame marasùru.

Sòno ùie: qiônen goxô sama chocu tèqini goriùn vo firaca-xerarèta miguiri; sòre càmi fotòqe no go cŏreoqu vomòtte to vobòximesarete, Atăgo fachiman ni vôtera vo go conriŭ mesareô tòte, sòno buguiŏ, dàiquănxu fiacu xô dòmo ni sore soreno bunzai ni xităgàtte sòno cuiacu vo atĕgavàre maraxità reba, vare va vareto tçucamatçùru mai tâmeni gentio vo iatote chin vo naite nàri tomò sono cuiacu vo saxeô to caracuttarĕdomò sore vo nan tomò cà tomo ie tàzzune idasaide, ni sando varĕ ga gentio to tòmoni sono cuiacu vo itàximaràxita, sari nagara cami fotoqe ni taixite no xingiŭ no via mai sucòxi mo nŏte, tăda go cànqi vo nogareôzuru tame no chôgui de vori atta rĕdomo gentio dèra, vo tçucuru coto va Christian no tàme ni vonimaximè de gozaro tô vomoi nagara; voso rète itaxi maraxita.

Aru tòqi mo iùzzùri no cùji nitçuite gentio no tocòro ni fisaxû vòri maraxita rèba sono iàdo no tèixu to tonari iòri Christian to mixirare mai tameni; sòre vo tòmo itàite tăbitabi gentio no mi dŏ ieitte gentio nami ni jùnen mo nà xi maraxita. mata sai sai gentio cami fotòqe no còto vo sôbi xeraruru toqi, vàre mo vnazzuite, cotŏba de mo nacanaca gomòttomò gia to mòxite fucai tŏga vo vocaxi maraxita, core va nàndo de gozaro to voboie maraxenĕdomò tairiacu ni sanjŭ tabi sŏdo, xemete nĭjŭ do amàri de attçuro to vomoi fucumi maràxità.

Mata nangui ni vô toqi mo Deus no von ma mòri vontasuqete Iesu Christo von auaremi gŏ cŏreoqu sono nangui voba nŏgaruru tamenì von chicara vo ataie cudasaruru ioni tanŏmi tatematçuru còto mo gozaraìde tăda cuchi voxŭ zonjite core va tòte mo no còto ni coraierarĕ gato gozarĕba tocacu còre iori mo xinuru ga màxi gia tô zonjite ni sando tanŏmôxi vo vximai maraxita.

Ichìdo mo gentio tô corŏbi Christian mo tagai ni Christian no còto vo soxiri azăqeri, sono sata san zan ni torinaxi, Deus ni taixite mo accô vo faite iraruru tocoròie varĕga tçuiqi ŏte, sòno mònŏgatari voba micatà iori soròiene-

domo,

purgans omnino cor ab huiusmodi, omnia Christianorum exercitia complebo.

Adhuc: cum Imperator anno præterito victoriam obtinuisset, credens fuisse ex auxilio deorum & idolorum: voluit Marti templum magnum ædificare, & commisit suis ministris, vt inter agricolas & gentem popularem, secundum vniuscuiusque facultatem huiusmodi fabricam ædificij distribuerent, cumque ego decreuissem per me nullo modo ad talem fabricam accessurum, feci diligentiam vt gentilem possem conducere, qui pro me in tali ædifitio laboraret, pretio illi soluto. Sed cum non potuissem inuenire; bis vel ter simul cum alijs gentilibus ad laborandum in prædicto fani ædifitio conueni: nullam profecto reuerentiam aut æstimationem habens erga Deos gentilicos aut eorum idola hoc feci; sed tantum vt Imperatoris iram subterfugerem: sed quia credens Christianos gentium Deorum templa non posse ædificare ex metu tamen hoc feci: ideo &c.

Præterea: cum quodam tempore propter quandam litem circa hæreditatem diu inter infideles permansissem, ne ab hospitij domino & vicinis Christianus esse cognoscerer, multoties simul cum illis eorum templa intraui, & in exteriori feci simul etiam eorum deprecationes gentilicas. Multoties etiam audiens gentiles suos Deos laudibus efferentes, tum caput inclinando consentiens, tum voce tenus approbando eorum laudes magnum facinus commisi. nescio quoties fuerit; sed in summa credo fuisse vicies vel tricies, ad minus erunt vicies secundum quod mihi videtur.

Præter hoc: tempore alicuius tribulationis, nullo modo sum de diuina protectione recordatus, neque Saluatoris nostri misericordiam aut eius auxilium imploraui; neque ipsũ sũ deprecatus, sed tribulatione, periculo, & labore pressus illud tolerare & sustinere non valens spem, patientiam, & tollerantiam amisi; & bis aut ter propriam mortem desideraui, credens tolerabilius esse mori, quam similia absque remedio pati.

Cum vero casu semel accessissem ad conuersationem gentilium & à fide apostatarum qui de rebus Christianorum actualiter murmurabant, irridebant, & pessime loquebantur; & de Deo vero blasphemabant, etiam si ex parte mea huiusmodi con-

domo, canài nagarà mo idme ſaxe maraxeide, mōdòqi mo ita ſaidē gozatta.

Mata qinjono bu Chriſtian no vieno còtō domo mo mina, sòno mi no nozòmī no mamani nàru vo mi mata còno xecài no còro ni tçuite ioi Chriſtian xu no sàn zan no tèi vo vomoi facàru tòqi va Deus ìnfierno no cūguen vo vqeôzuru quaſô tçutanaì gentio dòmo ni va von ji ſi no vie iòri ima no ſucòxi no qeracu vo tōgueſararete, goxo no ſatèxi nai bùji anràcu vo ùqe ſaxerareōzuru Chriſtian tàchi ni va guecài ni tāda nangui xinró bacàri àteſaxerarùru coto ma còto ni Deus no ſucaxī guinàru go qenbó vonavaremi de gozàru to móſu mō gozàru, ichido mo nído mo Deus ni tàixite vrami xucquai tçu camatte, sàte, mo ſaca ſama no Deus no go facarai cana! to zoniite Deus to ſucòxi xicàri maraxita, còre va xincòn càra de gozanacatta rēdomo, buxìnjin viamài nàqu xìte Deus no ūzutacài vó còto vō ba tori atçucòta còto va miga aiamari de gozàru.

Màta caraſu nando no nàqu vo qiqu ni tçùite tòqi niiotte va camài maraxenu, ſari nagarani ſando va qi nī ſavàtte, ſadamète vāga coto no uie ni nani ca ſan nan vāzavaī gàro zo! to qìzzucài itàxi maràxita, co remo canaràzù còno bùn de aró to móxi maraxenēdomo, tocacu Chriſtian no narai ni va tāda Deus no goſacarài bacari ni xitāgài, nocòru tocòroni cama vaide macāri iru fàzu de gozaru tocorōde miga fusòcu de vori àtta. vonàjiqu: iumeno no ùchi ni mita còto vo xīgo ròcūdo ſucòxi ma còto nì ùqe maraxità.

Màta varera fūd n Deus iòri càzu cazu no go von o ùqetatematçuri nagàrà, ſono von rei to móſu còto va ſucòxi mo nàqu; tāda burèi, bux'njin nomi itaxi móxita, tocàcu mi va Chriſtian no na bacàri tçuita mono gia niiotte, xjnùru coto mo, go qiūmei no coto, mo xica xica vomoi itaſaide, tāda xinùru iori foca nocoru to çoro mo nai to vomô iòni iqite vori marax ita.

Sono vie màta ſorégaxi mainichi oracio vo mòxi Chriſtian guiō guì vo tçutomenu nominaràzu, caiette ſore vo taxxite meſaruru jintai vōba ſoxiriazaqeri tçucamatçutte vōgiaru: core va ſai ſai jūgo rocūdo fōdo de gozàtta.

Mata

conuersationem non appobauerim, aut adiuuerim, non tamen cõpes cui illos cum alias possem neque illos etiam reprehendi.

Adhuc: cum considero vicinis meis gentilibus omnia secundum proprium desiderium euenire in temporalibus: bonis verò Christianis pessimè omnia temporalia succedere: aliquando hæc ponderando laudo Dei misericordiam & eius etiam iustitiam & æquitatem, qui peccatoribus interminabilia tormenta in inferno postea passuris, saltim in ista vita aliquid tribuit consolationis, ÿs autem qui in alia vita gloriæ æternæ gaudÿs sunt fruituri in isto sæculo labores & dolores elargitur. Regulariter isto modo discurro. Sed semel atque iterum contrario modo discurrens aliquantulũ contra prouidentiam Dei sum iratus, & de illa conquæstus eo quod bonis & malis tam ex aduerso videatur prouidere. hoc autem et si ex corde non fuerit; quia tamen fuit Dei altissimam prouidentiam absq. debito respectu et reuerentia tractare confiteor meum fuisse peccatum.

Insuper: quando coruum croccitantem, vel aliud quid simile audio, aliquoties nullatenus curo: aliquando verò aliquod infortunium mihi euenturum existimans aliquid superstitionis admisi: hoc verò non ita credidi, quod absque dubio et infallibiliter deberet accidere, sed aliqualem habui timorem. Sed quia Christiani Dei tantum prouidentiæ debent subiacere et credere, et de nullo alio superstitioso curare, ideo in prædictis agnosco me defecisse, eodem etiã modo ea quæ in somnÿs vidi, quater quinquies vel sexies, aliquantulum credidi.

Præter hoc: etiam si continuo à Deo multa recipiam benefitia, nullo modo pro eis gratias ago, sed indeuote et ingrate erga Deũ semper me habui. Et denique sicut Christianus nomine tenus, neque mortis neque iuditÿ diuini recordatus, ita me gessi ac si post mortem nihil aliud crederem esse futurum et vsque modo sic vixisse fateor.

Præterea: non solum orationẽ quotidianã non feci neque exercitia adimpleui; quin potius murmuraui, et irrisi, et contempsi personas graues et deuotas huiusmodi perfectè exercentes. hoc autem accidit multoties, quindecies, aut sex decies.

Bis

Mata nîsando Deus no murió mufên no voo anarèmi ni tanòmi uo çaqète, sòno go voqite vo somùite mo daiji aru mai: tocàcu zaiquato móxèba attemo côquai itasãba von jifi no no ùie iòri iuruxi va nani iòri mo itoiafui to vomote go airen vôba mòàcu no motoi to naxi maraxita. ma ichîdo va facalama, ni, vãga zaiacu no cazu cazu no còto vo vomòi facatte: core va fate vonjifi to móxite mo iùrufaxeraruru fôdo gozàru mài to zonjite tanomóxi vo vxi nai maraxita.

Mitabi mo aru daimòcu nitçuite core vo ita sãba mortal tôga fôdo ni naró ca, naru mai cato vtãgote tori cacatte itaxi maraxita. Sòno nochi fore fôdo fuco nai to xittarêdomo; tçucamatçùtta toqi va fono bùn de vorinànda niiotte miga tôgade vogiatta.

Nibàn no go vòqite nitàixite no tôga no còto.

NIban no mandamiento nitçuite no tôga vo móxi arauafu ni vatacuxi ga còno fanganèn no aîda ni axij cuxe ni irimaràxi ta; fore to mófu va sôbet fito ni cataru coto va jit ca fujit ca mi vaqèzu ni, qiqi voiò baruru ninjuni macoto ni ùqe fafùru tame xèt xèt xèi mon o, tate marafuru.

Mata nifando fito ni ata vo nafu tameni fujit to iô zònji nagara fora jeimòn vo itaxi maraxita. Ichîdo no ata no daimocu va fucòxi no coto de gozatta; nido va fore de daijina ru fon ni auare maraxita.

Sòno ùie mata: iotabi cõdomo ùchi no mòno tò fara tatte, Deus no mina ni caqète vchi corofoto xeimon itàxi maraxita, ichîdo va, tçucamatçurõ to zònjite, fando vatãda vôdòxi ni itaxi maraxita. tabi tabi mo fore to xicatte, ùchi tataqó, xeccan cuvaieôzu nando to xei montate marasùru, toqi niiotte va tôgueô to zonji nagara mo nôchi va icari ga famete iuruxi marasùru fai fai mo nani mo vomovazu tãda farãdachi ni ficarète só itaxi maraxita.

Sòno

Bis etiam aut ter in infinita misericordia Dei spem constituens, grauiter illum offendi dicens facillimum esse misericordiam ab ipso consequi agendo pœnitentiam de peccatis cōmissis, quam Deus propter suam misericordiam facillimo negotio tribuebat: vnde non multū referre eius pracepta seruare quando in venia erat tanta facilitas. semel vero e contra multitudinem peccatorū meorū considerans; etiam si sit misericordia diuina, absque dubio tot peccata & tam grauia non dimittet intra me cogitans spem funditus amisi.

Ter etiam dubitans circa quandam materiam si faciendo quandam actionem committerem, vel non peccatum mortale; cum dubio talem actionem confeci. postea vero sciui non ita esse; sed anceps actionem exercui: vnde peccaui.

Peccata circa secundum præceptum.

DEclarando peccata circa secundum præceptum: à tribus iam annis fui in mala consuetudine immersus: hæc autē est, quòd quando aliquid dico seu refero, semper quin si verum sit; aut falsum discernam, vt auditores illud credant, sæpe sæpius iuramento confirmo.

Bis etiam aut ter vt cuidam homini præiuditium inferrem, sciens & prudens falsum iuramentum protuli: semel fuit circa paruam materiam: bis verò in re magni ponderis & præiuditij.

Præterea, quater cum filijs & domesticis iratus, per Dei nomen iuraui illos esse occisurum, semel cum animo exequendi, ter vero ad terrorem tantum, minando vt metum inferrem iuramentum absque proposito protuli. multoties etiam eisdem iratus, quòd illos essem cæsurus aut castigaturus iuraui, aliquoties etiam si quando hoc iuro, adimplendi habeam intentionem, postea placatus dimitto, multoties etiam animi ira ductus absque aliquo proposito, vel, exequendi, vel non, iuramentum pronuncio.

Sono foca, àru iqi iqi nitçuite fito to qènqua xite iru tocòro ie, bechi no fitõ ga tçùqi õte xiqiri nì nacanavòxi vo mesarẽta niiotte, mi va vuà mùqĩ de vqẽgõtarẽdomò, xingiũ ni jènacu, icòno ùchi fosõgõ to xei mon xite vomòi qiri maraxite, nòchi va saxi vòqi maraxita.

Màta ioi còto võba suru mai to no xei mòn va xiguèô gozatta tatoiẽba varega caitamono vo caierarenu tòqi, mo saia casumai tô no iõna xei mon de gozàru. sõ sùru toqi va, tçutomeô to cocòro mo ari, itasu mai coto mõ gozaru; marẽ ni mo vcato itaxi marasùru.

Mata nifiàcu me no cuji nitçùite, micata càra dõri to vachito mo nòte, maqète va guaibun mo sòno cane vo mo vxinauõ to zonji canete, càtçu tàmenì xiru fito vo tanôde fora jeimon vo saxe maraxite, sono cane no sanbuichi xiriñto ni iàtte, nocorì võba vatacùxi ni ròri maraxita. arú toqi mo sono chiinga cùjĩ ga àtte vàrẽga sòre iori vqeta côreocu no mucùi to xite, vatacuxi mo sore ni taixite fidó no xeimon xũgonin no maie de nĩdo tàte maraxitẽ gozàru. Sàri nagara sòno cùji no aite no xerareta son va nì sanjũ me sõdo to voboietẽ gozaru.

Sòno foca saxeranu coto nitçùite muia cu muiô no xei mon va: cazu cãguiri mo gozàru mai.

Mata bacùchi vchi ni maqete, aitẽ ni cane sanbiacu me vo torareta niiotte, mi vo noròte xacurai biacu rai ni caburõ ichĩgo no aĩda ni, mo vtçu mai to iacusocu xita rẽdomo, sono nochi ni sando vchi maraxita. sari nagara ichĩdo va xiirarete, nãgusami ni bacari cane vo caqeĩde de gozatta; nĩdo va feta no cane võba canarazu torõ tote itaxi maraxita reba, tocacu tagai ni caqi maqe to va gozarananda.

Sòno vie màta, vazzurai no nangui na jibun ni, sono fùcuchũ ni tatatta mono võba itçumo cudasaruru mai to guan o tatetarẽdomo, furumai ni fito iori iaraxerareta rẽba, vofeina mòno to vomouare mai tameni, tçuini tòtte tabe maraxità.

Maichido va missa jifi no cazu no guàn, o naita reba, missa va iurucàxe iũdan ga atte mãda sõdocoxi maraxenanda.

Sari

Praterea, cum quodam tĕpore haberĕ pugnam cū quodam circa quandam differentiam, accedens alius: cum i ı omni euentu ad amicitiā nos reducere contenderet, licet ego exterius annuerim; interius vero firmiter proposui me de illo vindictam sumpturum: licet postea oblitus de hoc non curauerim.

Fui etiam frequens in iurando me non facturum opera bona, quale est de non commodando res proprias quando tempore suo commodatas non redunt. aliquando hoc iuro cum animo nō commodandi; alias verò sine animo iuramentum adimplendi: aliquando etiam sine aliqua resolutione seu consideratione soleo iurare.

Circa quandam vero litem quam contra quendam iniustè proposueram, timens si victus remanerem me honorem, & ducentorū argenteorū summam ammissurum (hæc.n. erat litis materia) hoc præueniens vt vincerē, rogaui quendā amicū vt pro me falso iuraret, quod cū præstitisset, tertiam partem pecuniæ dedi prædicto; reliquū mihi assumpsi, in alia verò occasione cū idem amicus haberet etiam litem, ego vt testimonij pro me lati retributionem præberem pro ipso testimonium falsum sub iuramento præstiti coram iudice. hoc autem bis feci. litis autem materia erat triginta argenteorum quos perdidit ille cum quo habita est lis secundum quod modo recordor.

Præter hoc iuramenta vera, sed inutilia & in vanum circa res nullius momenti fuerunt innumerabilia.

Præterea cum latrunculis ludens a collusore fuissem victus & trecentis argentis orbatus, obsecrationibus, & super me missis maledictionibus promisi, amplius in tota vita me non esse lusurum, sed postea bis vel ter lusi, semel ab alio importune inuitatus, non ob lucrum pecuniarū, quia recreationis causa tantum lusimus. bis vero credens quendam esse ludi ignorantem speransque absque dubio eius omnes pecunias me lucraturum cū illo lusi; sed denique nullū fuit ad inuicem lucrū.

Præter hoc: cum cibus mihi nocuisset, in illo infirmitatis periculo constitutus feci votum nō comedendi amplius id quod ventri & interiori nocuerat; sed cum postea in quodam conuiuio quidam similem cibum ad me misisset, ne inurbanus viderer, tuli denique & comedi.

Semel etiam feci votum de certo numero missarum & eleemosinarum; & licet missas iam audierim, eleemosinarum verò

Sarĩ nagara naró jibun ni tõgue maraxôzu.

Ficqiŏ: vatacuxi chicai ſuru còto ni xinareta monõ de, ùchi no mòno nĩ varui cãgami vo miſuru vie ni, sòre mo xei mon sùru tocòro vo ſabacatte ye mõdòqi maraxeíde sò-no màma ni vòqi maraſuru.

Sànbàn no mandamiento nitcuite.

IMa Padre ſama no von ſiſſocu no ſacàri de gozarẽba Domingo iuabini go miſſa vo võgamu chôbĩga gozaraĩde, jeſi ni voiobànu còto narẽdomo, ni ſando va canài nagàrà tãda iurucàxẽ de võgàmi maraxenàn de gozàtta. Ma ichido va Padre nõ gozàru tocòro vo xitte; michĩ de nànde monài còto ni tàzauſauatte, tçùita tòqi va mo xi ſajime ſaxerarèta tocorõde, xibuichi ſõdo cacaxe maraxita.

Sòno ùie: go miſſa vo võgamu jibuni vôcata buxi njin de iránu còto ni nen vo chiraite võgami maraxitã ga, vazato sõ itaxi maraxènu, tãda fei jei iro iro no còto ni famàtte iru tocorõ de, go miſa no vchi nimo nenga achi chiri còchi chiri ſurẽba mei vacu itaxi maraſuru. Sòno ùchi niſando bacàri vàqimaie nagara go miſſa vo võgami ni maitte ſajime cara ſuie mãde sòno tocoro ni macàri itta rẽdomo, sòre ni nen vo càqe maraxenanda niiotte, võgamànu to vonàji cõto de gozàru to vomoi marasùru.

Màta isõgaxij còtõ gaatte Domingo iuaibi ni vàre mo fataràqi, vchi no vacato ſannin ni mo xĩgòto vo ſaxe maraxita; ichido va fito, tòqi no aĩda, mitàbi va fifitoí no còto de gozàtta; ſari nagarà ichĩdo no xĩgoto vo xezumba dài jinaru ſon ni avózuru ni qiuamatte võgiatta niiote ſaxi nobùru coto mo icide tçucamàrçutta ſacai ni amàri qi ni cacàri maraxènu.

Xi-

moditatem; vsque modo ex negligentia nondum distribui, sed quantocitius potuero votum adimplebo.

Denique: cum ego sim assuetus ad iurandum præter malum exemplum quod familiaribus ostendo, quando ipsi etiam iurant, ex verecundia non possum illos reprehendere: vnde sic illos relinquo.

Circa tertium præceptum..

CVm modo maxime vigeat sacerdotum persecutio, & maneant occulti, ob hocque non sit opportunitas audiendi missam diebus dominicis & festis, non imputatur mibi impossibile. bis tamen vel ter cum potuissem audire sacrum; ex negligentia non audiui. alia vice sciens locum vbi erat sacerdos missam celebraturus: ita me in re nullius momenti occupatus detinui in via, quod quando perueni iam missam inceperat: vnde quartæ eius parti in principio non interfui.

Præterea; quando audio missam maiori ex parte absque deuotione, & attentione huc illucque mentè circũ vagando, illic adsto; hoc tamen ex aduertentia non facio; sed cum continuo diuersis sim ocupationibus immersus; etiam quando audio missam, mens huc illucque dispergitur non sine mei molestia. bis tamen vel ter cum aduertentia etiam si missam auditum iuerim, & ibi corporaliter a principio vsque in finem perseuerauerim; sed quia nullam adhibui attentionem; credo fuisse idem audire, ac si non audissem.

Ter etiam laboraui & laborare feci tres domesticos meos dominicis & diebus festis, semel per spatium vnius horæ Iaponiæ (quæ est duæ ex Europa) ter verò fuit per totum diem; sed vnius diei labor & occupatio si differretur, & illo die non fieret, maxime mibi esset præiuditio: & cum propterea non posset differri, & propter hoc damnum fugiendum laborauerim videtur mibi nõ multum fuisse peccati.

Xibàn no go vòqite ni teùite‿.

VAcacùxĩ ga nhŏbŏ mo, cõdomo mo voia mo mòchi
maraxita mono de võgiaru sõ de gozarẽba xùtomè
tovoioſo nacachĩgote i maraſuru. ſono xiſai va ſorẽ ga‿
igi ga varũte cõ domo ca nhóbõ ni ca arùi va iqen arui va‿
xeccan o cùvaiuru tòqi are ie coràicrareĩde nàqi ſa-
qèbi curuvàre maraſuru nìiotte de gozaru. màta nhóbo
fùfu no chĩguiri ni fènqi xeraruru tòqi mo ſadamète nu-
xĩ ga fàfa no ijtçuqè de aró to ſuirió xite ſorẽ demo iccŏ
xicari marasùru. mata miga fatachi no muſucò võba jèn
àcu nùxi no iãdo ni tomeô to xerarùru ni tçuite, vaga‿
iitçucuru xĩgòto uò fimaga nõte xènu tòqi va, ſaru tote‿
va qicoienu còto gia to mòxite tete ni xitãgavànu,
buxitçuqena cotò mo xicari, màta amari nãgaraiuru ano
tòxi iòrĩ ga faio xine caxi! to ſai ſai xintei iorĩ zonji ma-
raxita. goròcũdo mo ſore to caracŏte, giqini accô vo fà-
qi, cãguẽdemo ni ſando ſoxiri ſono coto ſanzan ni ſata‿
tòri nàxi maraxite, tçuini ſore càra futa tçuqi mitçuqi no
aĩda ni sòre to cotõbamo cavàxi maraxenande gozat-
ta. màta megia mòno to xichi fàchĩdo murini fara vo ta-
tète, ichinĩdò va tçura vo vchi, ma ichido va bõ de ta-
taqi, futàtàbi mo qètavoxi àxĩde vòxi fũnde quainin no
mòno narẽba, co vo voròsàxe maràxità. Sono ùie mà-
ta rõtai no uòia xù ni taixite burei ni ſore no, qi ni cacàt-
ta fènji vo mõdoxi maraxita, mata iqitẽ gozàru còto mi
ni mutçucàxú zonjite, tçùideni mo ſono zaifô uo iũz-
zùru tameni, xinô to nozomi maraxitã ga ichĩdo bacà-
ri xinjit càra de gozàtta ni, nocori ua cuchi bacari de go-
zatta‿.

Tòqĩ doqi mo jàcu fai mòno to iorì óte, xucurŏ, finnin, fu-
sòcu naru mòno uo meri fifô xi, sòreni uiamai, cu uà-
ieuôzuru jiſi no cauàri ni tãda ſoxiri azaqeri bacari caqe
maraxita‿.

Mata miga xaqió to dai jinai còto ni tçuite ni ſando caracŏ-
te ſucòxi no aĩda ni sóre to xicari, nanica, qĩzzucai, qẽ-
ga, uãzauàj ni auare càxi! to nozomi maraxitã ga nĩdo
de gozàtta: ichĩdo ua xincòn càra nani nari tomò coco-
rozà

Circa quartum præceptum.

Ego habeo vxorem, filios, & parentes: cum ergo hoc ita sit quasi semper cum socru mea in inimicitia perseuero, ratio est: quia eum ipsa sit malæ inclinationis, quando ego vel cum vxore, aut cum filijs irascor, aut illos iuste castigo, illa non valens hoc sustinere plorat & vociferatur & videtur insanire: & propter hoc, & etiam quãdo vxor renuit debitum coniugale persoluere suspicans, illam hoc facere ex suæ matris persuasione valde contra illam socrum irascor, filium etiam meum viginti annorum violenter vult etiam socrus in domo sua detinere, & quando non potest ijs quæ ego illi præcipio attendere, & ex hoc illa non facit, dicens hoc esse intolerabile & inauditum & cum inobedienti & male educato filio irascor, & cõtra illam veterrimam anum tot annos viuentem quod statim moriatur sæpe sæpius ex corde desideraui. quinquies etiam cum illa contendens præsentialiter contumelias & verba iniuriosa in illam conieci, in absentia autem bis vel ter de illa murmuraui, & de suis rebus pessime sum loqutus, & exinde in duorum vel trium mensium spatio neque verbum cum illa contexui. cũ vxore etiam mea septies vel octies sine causa iratus semel & iterum eius faciem cecidi, semel vero ligno, bis verò pedibus deiiciens & calcans, cum esset grauida fui in causa quod fœtus aboriretur. cum parentibus etiam (qui sunt iam senes) male me gessi, illis offensiua respõsa reddendo, fastidio affectus etiam eorũ longa vita, & obiter vt eorum bona, & diuitias hereditarem, desideraui semel ex corde quod morerentur. aliquoties verò ore tenus solum hoc pronuntiaui.

Aliquando etiã iuuenibus associatus murmuraui de senibus, pauperibus, & de ijs qui aliquem defectum habent, & loco reuerentiæ & misericordiæ quam erga illos deberem ostendere; illos illusi & irrisi, & de illis murmuraui & contemptui habui.

Cum meo etiam maiori fratre circa rem nullius momenti bis vel ter etiam contendi, & per breue spatium fui iratus cum illo: bisque desideraui qoòd illi aliquid infortunij accideret. semel desideraui ex corde quod aliquid mali (quidquid illud esset) illi

rozaxĩ ga ãtte, maichĩdo na sanomi fucõ gozaranãnda: tãda zanzato touòri maraxita.

Màta iotabi aru padre sama no guiõgui uo miga tçũqi ai nò mònõ domo soxirarùru uo qiite, sòre uo tògamenu nominaràzu, qèccu dôxin xite uaremo sòno gò membocu ni ataru còto uõba ai soxiri maràxita. tocàcu sòno iòriai no ninju ua mina sòre uo iô xiraretarẽdomo Deus no go miõdai no acũguiõ mo tòri atçucòte zõtan no daimocu to naitãga uarui to zonji nagàrà ita ita coto va miga aiamari già.

Sòno foca, suqimà mo nõte miga fufu no uie ni rinqi na cocoro uo uocoite, aite màde tàre to mo jafui xite, ninin nagàrà nicui atçu to uomòi; naràba docũde nari tòmo ùchi corosõ to zonji maraxita cotõ ga nĩdo gozatta.

Mata nhóbó cõdòmo no iaxinai nitçũite faicacu cocòrõgàqe mo xicaxica gozaràide, sònò xindai, guiõ gui, Christian no ioi catãgui nàndo, made camavaĩde ua no còto narẽdomo; ima made zuibun itaxi maraxẽide miga tõga de gozaru.

Goban no mandamiento nitçuite.

SOrẽgaxi, iocoxima no mìchi uòmi xiranu uosanai mòno ni tẽzzucara no inracu uo catari xi io uo màde mo uoxiie susumete, sòno acu uo uoca saxe maraxita.

Mata iiãgaru mòno ni uarui iqen uo cuuaiete mortal tõga uo xeraruru motõzzũqi ni nàri maraxitẽ gozaru.

Sòno fòca, mata: miga xiru fito fitòri ni uarui còto uo tçutòme ni iqu còto nari canauaide uare zonji nagara tòmo mo itaxi, sòre ni cõre ocu mo soie mxaraita. core ua itçutabi de gozatta.

Mata: uatacuxiga nhóbó uo motta musuco ga aru, sono uonna miga iòme to sai sai côron xite icòn uo fucùmi, xine càxi, ùchi jini auarẽ gana! minicui to zònjite, nantomo uàrẽga meni cacararenu iõni itasõzuru ni ua to uomòi maraxita còto ua totabi sòdo de gozatta.

Sòno ùie; qiriõna uotòco to qenqua xite, achi càra mi uo

illi euenirēt, ſemel verò non ita; ſed leuiter tantum ira tranſiuit.

Quater verò cum illi cum quibus ego colloquebar de cuiuſdam ſacerdotis moribus & modo viuendi murmurarent; non ſolum illos non reprehendi; quinimo cum illis conſentiens ego etiam murmuraui de rebus grauibus illius honorem tangentibus. verum eſt quod omnes qui aderant, illud ſciebant, ſed contrectare & murmurare & facere materiam conuerſationis impertinentis modum viuendi & defectus eius qui eſt loco Dei & hoc ex aduertentia fuit meus defectus.

Præter hoc: abſque aliqua vel minima rationis rimula de vxore mea zelotipiam formans & de complice etiā inditiū temerariū: contra vtrumque iratus decreui ſi poſſem illos vel veneno ſaltim interficere; hoc autem bis accidit.

Peccaui etiam quia vſque modo non adhibui diligentiam neque habui curam circa ſuſtentationem familiæ, vxoris, & filiorum, neque multum fui ſolicitus de eorum bona educatione & modo viuendi Chriſtiano etiam ſi ſit res tam neceſſaria, & quæ tam ſtrictè & accurate debet tractari.

Circa quintum præceptum.

IN primis quemdam innocentem qui luxuriæ viam adhuc neſciebat, docui ſubſtantiam & modum habendi pollutiones volutarias & illi vt hoc peccatum committeret perſuaſi.

Fui etiam cauſa quòd quidam alias nolens; ex meo conſilio peccatum mortale committeret.

Præterea: cum quidam mihi notus non poſſet ire ad quodam facinus perpetrandum; ego ſciens & prudens illum aſſociaui & adiuui, & hoc adiutorium quinquies præſtiti.

Inſuper: ego habeo filium qui iam habet vxorem: cum hac ergo nuru multoties verbis altercans, aduerſus illam odium concepi, deſideraui que decies vel quod moreretur, vel quomodolibet occideretur, vel ſic facere quod nunquam illam viderem, & hoc procuraſſe deſideraui.

Præterea: cum vice quadam cum quodam viro forte rixamet

 præ-

Digitized by Google

saxi corosó to xerareta rẽdomo, vàre va feifõ no jŏzu de gozarẽba, tocacu aiteni vobitàtaxij futatçu mitçu no qizu vo tçùqe maraxita. mata sòno qizu voi mòno no qiŏdai to xinrui, sòno fenpô to xitè, vnimuni, vare vo teppô de nari tomò nandenari tomò ùchi corosó to iuare tato qiqi voiôda tòqi va mànqi na cocòro vomòtte ano aitçumẽ ga mina ùchi fatasó to cùchi demo faqi, cocorõde mo zonji maraxitẽ gozàru aĩda va mitçuqi fõdo de gozatta. Sari nagara are va, quaiqi xerarète nòchi, nàcanavòri itaxi maraxite; ima chicãgòro chiin de gozaru, sòno cusuri, ixa nando no zòsa va icai còto to uqe tamŏtta rẽdomò aite càra sòno qènqua vo xicaqerarèta tocòrõde mi va cocoroiasu sòno xitçui ni nanìmo iari maraxeĩde gozaru.

Mata aru fito vatacùxi ga còto varũ sata xerarèta to qiqi ieta ni jotte iùqi ŏte mo rei vo xi, futatçuqi no aĩda ni ichìgô mò mŏxi ire maraxenande gozàru ùie va còno giũ àno fito iurùxi vo coi ni iararetarẽdomo, icon gà mãda sũgui maraxeĩde, tçùini iurùsanan de gozaru.

Sòno ùie saxeranu còto nitçùite fito to chicuchicuto xita qènqua côron, noròigoto, fara vo tatète accô zŏgon vo ijtçuqeta coto, tô va xigueô gozatta. nòchi va nacanavòri vo xi, iùrùxi mo tagaini coi marasùru.

R. Mata: vãga votto va ĩgi no varui mòno narẽba mĩzzucàra vo vttçu, tataitçu xeraruru niiotte, sòno co vo moqenut ameni mi mòchi ni natte càra fara vo nẽgitte, sòno co vo voroxi maraxita.

R. Sòno foca: varera finnin xigocu de gozarẽba co ròcùnin o mòchi màraxita. sòre vo sodatçuru io mo gozaraĩde, quaitai ni nàru mai tameni caracùri mo itaxi marasùru. ichĩdo mo quai nin ni natte càra cusuri vo mochiite, mutçuqi no cò vo voròxi, ichido mata san no jibun ni co vo fumi coroite, fucuchũ cara xinde vmareta to mòxi maraxitẽ gozàru.

Digitized by Google

prælium seu certamen commisissem; quamuis ille procurauerit me occidere; cum tamen ego sim in digladiando valde dexter denique duobus ictibus grauiter illum percussi, quod cum percussi fratres & consanguinei cognouissent, & ego audiuissem illos dixisse quod in omni euentu & eo modo quo possent sclopo saltim me intentaturi essent occidere, superbia elatus per triū mensium spatium & illos odio habui, & illos omnes me occisurum ore protuli sæpius, cordeque huiusmodi resolutionem conseruaui; sed cū percussus pristinæ fuisset valetudini restitutus ad inuicem sumus facti amici, modoq. est mihi valde charus. bene noui magnos sumptus quos prædictus fecit in medicinis, medicis, & chirurgis, sed cum ipse fuerit causa & incæperit prædictum certamen, ego absque scrupulo ad sumptus nihil contribui.

Cum audissem etiam, quendam de meis rebus male fuisse loqutum, etiam si obuium illum habeā illū nullo modo saluto, neque per duos menses aliquod verbam sum ei alloquutus, cum verò hisce diebus ille vt a me veniam peteret misisset, conseruans adhuc odium contra illum, petitam veniam non concessi.

Præter hoc: circa res nullius momenti cū aliquibus cōcertasse verbis, rixasque habuisse paruas, illos maledixisse, contumelijs & malis verbis affecisse & alia huiusmodi fuit frequens: sed statim amicitiam facimus & adinuicem veniā petimus.

Cum maritus meus sit natura biliosus me vel manibus aut alio quouis modo percutere, & cedere non cessat: ego vero ne ex illo filios habeam, & procreem: postquam grauidam esse sensi, ventrem fortiter torquens, filium aboriri feci.

Præterea: ego sum in summa paupertate constituta: habeoque sex filios, neque habeo modum quo possim illos alere: vnde ne amplius efficerer grauida, multas inuētiones adhibui, & postquam etiam me grauidam esse cognoui accepi medicinam qua proles est aborta cum iam esset sex mensium. semel etiam tempore partus filium pedibus conculcans occidi; dixi tamen ex ventre natum fuisse mortuum.

SOrēgaxi nhôbō vo mòchi nàgara, chicāzzuqi mo mòchi maraxita, sòno tecaqe mo vòtto no aru mono devōgiaru. Sô gozarēba iutasama no samatāguē ga atte nozomi no mamani sore to tōga ni vòchi maraxeîde, tāda chôbi xîdai ni itaxi maraxita. càzu va ie voboîe nēdomo, fitotçvqi ni va, ni sando mo ari, ichîdo, mo ari, nai coto mō gozaru. mata nùxi no vòtto rùsu de gozàru tòqi va fi vo tçuzzuqete sai sai vocaxi marasurù. tocacu xi avaxe ni ai iòri maraxita. sari nagarà jàcusai no tòqi cara sòno vonago vo mixitta tocorôde qiga amari sòre nitçùqi maraxite, saruba ru no còto narēba, confession no jibun ni padre sama iori, tocacu sore vo iamei cutto saxi vòqe to voxerarete micata càra mo zuibùn chicara no vo iòbi, mo saia catçute aru mai to sadamèta rēdomo, iouai mòno nareba iono nòchi casanē gasane ni vòchi maraxita. core va mo xichi fachi nen no coto de gozaru niiotte go suiriō mesarcio. cono vchi ni chîguiri no ioi xi auaxē ga nai tòqi va sore ni xitagàtte nari xidai sono gotai ni te vo caqe cùchi vo sui ìdaqi, sagi vo sāguru còto tô va, vomô mama ni xi marasuru. tocacu mi ni macaxète iraruru tòcocoroie faxera io mata sùsu no chîguiri no jibùn nimo ano vonna ni nen vocaqete nàita còto va dōdò gozatta. mata sôbet xōtocu no michi iori de gozatta rēdomo; nisando va vxiro, vel, xiri càra votòxi maraxita, sono vie, sono vonāgo còto vōba vomoì ìdasu tabî gotoni, isami iorocobi, sono nāgoro voxi sa de vonōzaucara mo in ga mòre, tēzzucara mo moràxi maraxita. còre va maie no confession no ìgo xichi fachijū do de gozaro made.

Mata: bechi no vonna to ichîdo tōga vo vocàxi maraxita, sòre va uotto uo motaîde, māda uotocono michi uo mixiranu to còrode, fajme cara iiāgatta rēdomo amari susumeta niiotte; tçùini uotoxi maraxita rēba tçucamatçuru tocòroni siqiigocareta niiotte, ie fataxi maraxeîde, sara mo ùchi uarazu tāda in ua foca nj moraxi maraxita.

Aru

Circa sextum præceptum.

ETiam si habeam vxorem habui etiam pellicem; quæ quidem etiam habet maritum. cum ergo ex vtraque parte sit impedimentum nõ potuimus conuenire ita frequenter sicut desiderabamus, sed fecimus secundum quod se obtulit occasio de numero viciũ nõ recordor. aliquãdo accidit cõuenisse ter in vno mense aliquando semel, aliquando nunquam. cum vero fuit maritus eius extra villam multoties consequtiue conuenimus secundum concurrentiam occasionum.. Sed quia huiusmodi pellicem a tempore iuuentutis cognoui, & ob hoc illam alias valde amem à tanto tempore: etiam si quando confiteor præcipiat mibi confessor vt omnino abstineã & illam relinquam, ex parte mea ego etiam proponam me pro viribus illam relicturum & quod iam non erit amplius; cum tamen sim homo fragilis: postea sæpe sæpius in peccatum reincidi. cum vero hoc fuerit per septem vel octo annorũ spatium ex hoc poterit vestra paternitas negocij grauitatem conijcere. quando verò non est occasio peccatũ consumãdi, oscula, amplexus, & vsque ad partium verendarũ tactus sæpius accidere iuxta desiderium. consideretque reuerendus pater quòd in omnibus prædicta sit mibi subiecta. Sæpius etiã quando rem cum vxore habui, feci ac si cum pellice rem haberem de illa recordatus. & si vero regulariter quando cum illa pellice cõuenio fit in vase naturali, bis tamen vel ter fuit in præpostero. Insuper quando de rebus cum illa habitis in eius absentia recordor in illis delector; illo vero desiderio & delectatione aliquando naturaliter in pollutionem venio: aliquando etiã ad illã meipsũ prouoco, post vltimam confessionem accidit septuagies vel octogies magis vel minus.

Cum alia femina virgine semel conueni. hæc vero cum neque virum haberet neque virum adhuc cognouisset; a principio renuebat; sed cum persuasionibus molestassem denique illam vici; sed adhuc in actionis initio cum illa inquiete huc illacque se moueret nihil potui perficere, sed ipsa incorrupta remanente, extra vas semen est effusum.

Aru tòqi mo votto vo mòtta vacài vònna to tõga ni vòchi maraxite, xi fajimera tòqi, vòtto vo mòtta mòno de gozarẽba, canarazu, sòno michi vo xitte sara ùhi vàtte arõ to vomôte votta redomò, sòno vottõ ga canavaìde gozàtta niiotte; vare va narĩ gatõte mo tçùini sonni itàxi maraxita.

Ma ichĩdo va votto no àru vonago to tõga ni vòchi maraxite, sòno votto va rusu de gozatta niiotte, tènnen qichô xerareô tòqi sono vònna quainin nì nattaraba, vòtto iori sore vo xitte corosareô to qĩzzucai xite vomôta reba: tocàcu cõdanẽ ga, vel, sanẽ, vel, inga, ùchi ni iri tomaranu iõ ni caracùri itàxi maraxita.

Sòno soca mime catàchi no ioi vonna vo mi ru tobĩ goto ni àcu nènga vocotte sõbet àre to gana! to nozomẽ domò, tòqi niiotte va, sòno mõnen o sarõte suxẽgui marasuru, dòxin xita no càzu va voboic maraxènu; xica mo vonàngo no teitõ xindai va, me ni cacàri xĩdai de gozaru.

Aru tòqi mo nivacàni sito nai tocorode sitori vonna ni tçuqi õte xiqiri ni chixó ni tauore suxi, sono qiru mòno vo carãgne, te axi vo mo tori sucumẽte votosó to xita rẽdomo, narõzuru tocoroni vamecareta niiotte, ie sataxi maraxeìde: tãda nhòbó gurui itaxi, in mo sònõ maie no qiua fotòrì ni cõboxi maraxita.

R. Varera subon no guàn no mono de gozaru vo Christianxu mina xirarete, ien pen no sata sucoxi mo gozaraìde iocoxi ma no nenga qizãsu toqi va mi vo xexxite nari tomo suxẽgu coto mo ari mata amari qitçũ sono mõnen ni vocasarnru toqi niiotte va ie suxẽgui tõdõqeìde, mi vo càqi sãgùri, àno cata ni iùbi vo saxi ire, votoco to nete voru suri vo itaite, xĩgo ròcũdo sono inracu vo tõgue satasu iòni mi vo igoqi vocòxi maraxita.

Màta miga guàn no xõgue vo xirareta votòco xemete sãdaie vo mixeô to jenacu sõdo sisaxũ susumerarèta rẽba, fajime va iòmo iòmo to mõxite senqi xita redomò, tçvgo ii tçumerarete, sore ni macaxe maraxita sono tòqi votòco mo uãga sãdaie uo mixete uatacixi ni tori cacatte ta uosareta rẽba, sãdato sãdato auaxeta tocorõ de, mo saia siga mòietatte nani nari tomò xì satasozurẽ domo, uchi uatta

raba

Alio etiam tempore cum femina adoleſcente quidem; ſed quæ maritum habebat, conueniens, cum a principio iam illam deſloratam certo crederem, propter impotentiã tamen viri non erat ita: unde ego & ſi difficulter; illam tamen deſloraui.

Alia vice cum muliere habente virum conueniens, qui quidem vir erat abſens, timens ne forte grauida effecta ſic inueniretur à ſuo marito quando reuerteretur, & illam ob hoc occideret, diligentiam & curam adhibui ne ſemen ita intro decideret quòd poſſet concipere.

Præterea: quando feminas formoſas & ſpecioſas video, ſemper ſe offerunt malæ cogitationes, regulariterque illas deſidero & concupiſco. Et ſi enim aliquando malis cogitationibus reſiſtam quoties verò conſenſerim non recordor. Status vero mulierum eſt ſecundum quod caſu viſui ſe repreſentant.

Quadam vice cum in loco ſolitario obuiam babuiſſem feminam, violenter illam in terram deiectam diſcooperui, cumque manibus & pedibus eius compreſſis illi violentiã inferrem, exclamare cæpit: quo factum eſt vt opus non potuerim perficere, ſed extra vas fuerit conſumatum.

Qui me cognoſcunt Chriſtiani ſciunt me votum caſtitatis emiſiſſe: unde de nuptijs mecum nullo modo tractatur. cum vero tentationes ſenſuales mihi occurrunt, aliquando reſiſto etiam meipſam affligendo & carnem mortificando. Sed aliqãndo quãdo nimis & fortiter ab huiuſmodi vexor; perſeuerare in reſiſtendo non valens ſuccumbo prædictis tentationibus: unde quater quinquies vel ſexies memetipſam varijs modis prouocaui ad delectationes venereas varijs mutationibus & tactibus vſque ad deſiderij completionem.

Cumque quidam vir impedimentũ mei voti cognoſcens, me inſtanter ſolicitaret vt ſaltim corpus nudum oſtenderem, etiam ſi per aliquod tempus reſtiterim, denique ab illo conuicta, eius voluntati conſenſi. tunc vir ſe ipſum etiam oſtentans & ſuper me irruens, etiam ſi iam tunc temporis libidinis igne accenſa omnia libenter conſumarem; quia tamen timui ne forte deſlorata ſi

forte

raba xijen mi mòchi ni natte, guaibun o uxi na uǒ to mutçucaxǔ zònjite fon ni ita saxe maraxeĩ de gozatta, tocacu sara no tocoro ua ùchi uaraĩde tǎda sucòxi sonjite no cottã ga, sore iori soca ua rioſǒ no soxij mamani itaxi maraxita sono uie màta micàta cara xiri iori surẽba, mìmòchi ni naro qĩzzucaĩ ga nai to susumete, nhàcudǒ no iǒni sore to tabi tabi ne maraxitẽ gozaru. catàtta bun ua iotçu qi no aĩda ni xĩgueô gozatta rẽba, sòno, nochi iorõzzu ni acũguiǒ ni maqete, tçùini, mènbocù mademo caronjite sore to sonni uotòco no tõga uo uocaxi maraxita.
core saì sai de gozatta rẽdomo saijo ni ua cõdane tòtto uchi ni iri, mimòchi ni narj cauaranu iǒni sama zama ni tacũnda rẽdomo sono nochi ano sito uõba amari ni taixet ni uomô niiotte qeccu sono cò uo mõqete iocarǒ to zonjite, mo saia sòno mama uòqĩ marasuru còto ua mitçu qi, no aĩda de gozatta. màta ĩgue no tacùmi ua sito tçuqi no còto de uǒgìatta, icutabi to ua uoboie maraxena nda.

Mata uara ua uotoco iori mime catachi noiôutçucùxij uon nato somẽraruru tòqi va isami iorocòbi, mata qini ai ioi uotóco no tçùqi ai no jibùn niiotte mo xinjit càra ne tacàtta còto mo sando gozari: dôxin xeĩde, tàda ua sora ni só móxita còto mo xet xet de gozatta.

Sòno uie uare ga natçu no atçùsa de iǒgui uo cabùxe canète, qe nozoite mino uie ni nàni mo nài, nete uòru tocoroie sitõ ga sòro sòro to chicàzznite, io naca no jibun ni sòno nẽ dòcòro ga curǒ gozarẽdomo canete càra sono càqugo ga atte r.i.acani miga mùne ni te uo càqe sãgùri, nani mo iuãzu ni, uieni norareta tocòro vo sari sàzzusó tòte sataraita rèdomo, are ua sosoiaite, zozomeita raba uchi corosó to mi uo uõdosareta tocòrõde chicǒ uòru ùchi no mòno iòri uoboieraruru mai tameni amàri uoto vo xenànda rẽdomo sòno iǒni suriǒ na còto uo coràie canète, nacaba ua uosòre nacàba ua xicatte: tçuini sore uo cùchi de cami, te de saxi ãgue, jiùni satasaxe maraxeide inaxe maraxita. còre ua ichĩdo de gozatta.

Ma ichido ua chǒdo maie nõ gotòcu ni uonaji mono ga qite mi

forte grauida efficerer honorē ammitterē, consumationi non dedi locum neque pro tunc virginitatē amisi, licet aliquā passa fuerim lesionē, sed citra hoc ad inuicē fecimus aliàs quidquid ad delectationē voluimus. cū vero mihi in mētē venisset quod per vas præposterum nullū esset ingrauidationis periculū hoc viro persuasi: vnde multoties per quatuor mensium spatiū cū illo isto modo dormiui. postea vero in omnibus a prædicto luxuriæ vitio victa, honorem & famam vsque despiciens peccaui cum prædicto viro multoties modo ordinario: sed à principio ad honorem attendens ne efficerer grauida diuersa sum machinata ne semen ita detineretur vt posset coagulari & in prolem seu corpus humanum conuerti. Postea vero amor erga prædictum virum ita accreuit vt bonum reputarem ex illo filios habere: vnde a tribus iam mensibus in suo cursu naturali omnia relinquo. cura vero ne grauida efficerer durauit per vnum mensem; sed quoties fuerit non possum recordari.

Quando vero de pulchritudine laudor valde mihi placet & gaudeo. & quando viros qui mihi placent video, multoties erga illos quasdam habui velleitates, ter vero ex corde habui consensum desiderij.

Præterea tēpore æstatis cum præ calore non possem noctu supra me aliquid coperturæ sufferre, & pedibus omnia leuasset, essemque discooperta profundè dormiens, accessit quidam vir sensim & gradu lento, & quamuis eo quod esset media nox, esset locus obscurus, quia tamen antecedenter præuentionem fecerat, via recta ad locum vbi ego eram accedens subito supra pectus manus imponens & me palpans quin eo quod aliquid diceret voluit mihi violentiam inferre; sed cum ego conarer illum a me seiungere in aures meas obmurmurans dixit se statim me occisurum si strepitum aliquem facerem. & quia prope erant aliqui domestici ne nos audirent non multum strepitum facere procuraui; sed alias rem tam inopinatam & repentinam ferre non valens, ex parte timendo, ex parte vero irata, capi dentibus illum mordere & manibus leuare: vnde facinore imperfecto feci illum abire.

Alia vero vice idemmet qui antea eodem prorsus modo veniens

Digitized by Google

mi uo uocasŏ tame sucumerareta reba, fajime ua miga qĭni auazu, canète cāra mo sono iacusocu iumeni mo gozaraĭde sucòxi taicàn fenqi xitarēdomo, cocoro ga jinèn catamùqi iotte: tçuini ichidò tōgani vòchi maraxita: sòno tōga va miga fajime de gozatta.

Vatacùxi ga varàmbe de futa voia vo vxinōte minaxīgò ni nàri maraxita. Sŏ atta rēba, io vo sūguru iŏ ga gozaraĭde Nanban jin ĭòri sòno tōgui ni torarete nuxi no iādo ni iotçuqi no aĭda nhŏbŏ no iōni vòri maraxita. Sòre cāra fito ni fôcô sùru còto ga mutçucàxij to qiitareba fonxŏ ga nŏte, menbocu, chijocu tô vo mo xiraĭde: sòno màma qeixei ni natte jŏrŏ màchi ie macàri ite vāga mi vōba conòmu mòno ni vri mono to xite, còno sānganèn no aĭdani vòri maraxità. cono ùchi ni qirei sa nòtàme to, màta vāzzurai ni vavànu tameni, xi fatasarēta votòco vo inasùru tanteqi xôben xite cà, cutto vchi màde mo nōgòi faraite ca: tocàcu fucuchū ni votòco no còto ga nanimo tōdomarà nu iōni iraxi maraxità.

R. Vare va gorònjerarurū gotoqu vacài mono de gozatte; sòno ùie Christian no catāgui mo māda xicàto mi ni tçucànu tocòrŏde, tçune no tòmo mo dŏrui no mòno de gozarēba go fuiriŏ saxerarèio. tocàcu ittāzzurà ni io vo sūguite, rènga no vta vo tçucùri, gio giū fundan no monŏgatari mo sòno càtani coro vo fiqi ioxe, tçuini Deus nŏ go fatto, von imaxime, von vosòre nitçuite nenqì mo gozaraĭde chicuxŏ no iōnì xiqitài no mīgurùxij mòno ni tōgiacu xite ita tocòrŏde, nen mo, cotŏba mo, xòsa mo còtŏ gotòqu sòno ne mòto càra ĭdeqi mòno de gozatta. Sòre nitçuite nhàcudŏ no nozòmĭ ga vocòru tòqi va sòno màma xiavaxe vo ùcāgŏte foxij màma ni, tçutòme, ioi vònna meni cacāru tòqi mo, xemète xĭnjit no cocòro no dòxin to màta xeì vo irete motomùru màde iameĭde: ficqiŏ nanĭ goto ni tçuqète mo tàreni mo xirā ga vaĭde tōga bacàri fòri ĭdàxi maraxità. Xicaru tocòroni, màie no confession no nòchi: tezzu cara mi vo momi atçu cōte in vo nāgàita coto xīgueô gozatta. mata votòco to tagaini fāgi vo motaxete morà xi morasuru còto mo fi goto ni aru. nhŏbŏ gata ni vòchita mo mōsu ni uoiobanu. tocàcu tāda no mòno fitori uònna to nèta còto tairiacu xi fiacū dò amàri

voluit me opprimere & licet à principio quia non mihi placebat neque antecedenter mecum fecerat aliquem contractum, aliquā fecerim resistentiam; quia tamen cor paulatim cœpit inclinari: denique semel cum illo dormiui, & tunc virginitatem amisi.

Ego cum essem adhuc puella vtroque sum orbatus parente. cum autem modum vitam transigendi non haberē, tulit me quidam Europeus vt essem eius concubina, & fui per quatuor menses in eius hospitio ac si essē eius vxor. postea verò audiens esse molestū in aliena domo seruire, ignoransque quid esset bonor, opinio, fama, bonum aut malū nomen, absque discursu me ipsam omni venienti in meretricem dedi, & vendebam me omni desiderāti me, et ad lupanar me contuli, vbi per tres annos perseueraui: et tum propter munditiā, tum etiam ne aliquem cōtagiosum morbum contraherem, statim post viri discessum, vel vrinando vel alio modo me purificans procurabam ne aliquid viri intra me remaneret, hoc autem, vt dixi, per trium annorum spatium feci.

Ego sicut vestra videt dominatio sū iuuenis et super hoc consuetudines Christianorum mihi nondum multum adhæserunt: illi vero quibus associor sunt eiusdem qualitatis: et ex hoc potest vestra discurrere paternitas: totum enim tempus consumitur in versibus luxuriosis componendis, conuersationes etiam continuæ tendunt ad idem, et denique sine lege Dei, sine eius mādatorum probibiiione, et absque eius timore sicut bruta animantia immersi rebus immundis, cogitationes, verba, et opera fuerunt fructus qui ex antea dictis processerunt, vnde quando sodomitica cogitatio superuenit, si occasio possit inueniri, statim adimpletur desiderium. quando vero occurrit aliqua decora mulier ad minus statim adest consensus, fitque diligentia incessanter vsque dum adimpleatur concupiscentia: et denique absque aliquo respectu, quomodo peccata adinuenissem curaui: vnde a tempore confessionis præteritæ frequentissime me tactibus ad voluntariam pollutionem prouocaui, et cum alijs ad inuicem huiusmodi fecimus, et hoc quotidie. peccata cum mulieribus non erit possibile explicare: cum solutis enim quadringenties et supra peccaui, cum habentibus maritos multoties; sed quoties ignoro, cum aliquibus ex illis semel, bis, quater, quinquies, aut sexies tantum conueni. præter has etiam habui pellices determi-

F 2 natas

mári de gozârō, vòtro no ãrú vònnã mo vo vôte,icutàbito va vobòie maraxenu, ichidò zzutçu, nido, xī, go rocudò zzutçu gozatta.sòno vchi màta fān nen, ichinèn, futatçùqi, ninenno mècàqe mo gozàtta: nandò zzutçu to mo vobòie maraxènu tã́da chôbi ni macàxe maraxita. vo-tóco no mixirànu vònna goròcu nino, faji meno fagi votòri maraxita, ichinin va damaite nhōbō vo toró to iūte manabiqi maraxite, tçuini vocàite càra, ij caiete, fute maraxita. maichinin va fajime càra iiāgàtta redōmo nàcādàchi votanôde amàri fufumèta tocòrōde, tçuini iro iro no iàcusòcu vomòtte tabacàtte sòno iòrocòbi vo moto-mète càra nànimo tōgue maraxènànda, ichinin va màta vàre to dôxin xezùnba sòno mama cùbi vo vòxi fucumète corosō to vòdòxi ni iūte, funavàchi votòxi maraxite, nòchi mo mìtçuqi no tècàqe vo mòchi maraxita. nocòri no fannin to sàndo zzutçu bacàri vòchi maraxita. mata tōgueta còto ni nen vo caqùru tabi goto va fono iorocòbi ni fuqeri mufabòri nòmi mō gozàru.

Mata àcu nj focòri, fomàre no tàme sòre vo catàri aravàxi, màta fore fōdo indō vo mixirànu mòno ni voxiiuru coto: còre mo fei jei no còto degozàtta. ima móxi aravaxôzuru còto va go mèn nafareôzu: fabacàri nàgàra confeffion no ùchi gia tocòrōde môxi marafuru. qēda mono to sàndo fucài tōga ni vòchi maraxita.màta sòre mo tagai ni ai chīguiru vo mjte fonemi marafuru. còre va jùdò de gozatta.

Nàcādàchi mo ni fando itaxi maraxita. nido avaxèta mòno va futari nagara fitori vòru, fito tàbi no càtaippô va fitori vòru nhóbō vo motànu mòno de vōgiatta.

Xi-

natus per medium annum, per integrum, per duos, & per duos menses: quoties cum vnaquaque peccauerim nescio; sed secundum occasiones sic feci. à quinque etiam vel sex virginibus abstuli primum honorem, vnam decepi promittens illam in vxorem accepturum; & postquam illa sum vsus reliqui. alia, etiam si à principio restiterit, sed quia per tertiam personam illam valide persuasi; diuersis promissionibus illā seduxi, & postquam meum desiderium adimpleui de illa amplius non curaui. aliam vero vi & minis redegi dicens, ni consentiret illam suffocaturum, postquam vero illam sum adeptus, pellicem adhuc retinui per tres menses, alias vero tres singulis tribus vicibus obtinui, cum vero præterita in memoriam reuoco morose delector.

Multoties vero & continuo accidit in male factis lætari, & vt de rebus pessimis laudarer commissa narraui; ignorantes vero malitiam sæpissime docui. Sed quod modo volo patefacere; dignabitur vestra paternitas patienter audire & mihi veniam concedere: cum enim sit in foro confessionis omnia debeo manifestare, ter cum bruto commiscens horrendum facinus commisi, quando vero animalia inter se coeuntia video, illis inuideo: & hoc decies mihi accidit.

Bis etiam vel ter offitium feci intercessoris seu medij, vt inter se vir & femina conuenirent, bis ex vtraque parte erant soluti, semel vero vir habebat propriam vxorem.

Cir-

Digitized by Google

Xiclrібàn no mandamiento nitcuite.

VAtàcùxĩ ga nusùmi va tçùçamatçũra nẽ domo: chì xõ ni nijũ me no ìtta càne bucùrò vo mitçuqète, tòtte vòqi maraxita. tocacu nùxĩ ga aru mài to zonjite, vàre ua finnin de fòno càne vŏba mi ni tòtte tçuca vŏ to zonjite ita tocòro và, sòno nochi fon no nùxi tàre to iô xiri nàgarà, imãda sòno càne vo iari maraxènu. tocàcu arãba iarŏ to no ſadàme va tàbi tàbi de gozatta: iàru mài to mo ichĩdo mo nĩdo mo zònji maraxita. Sàri nàgarà mò faia vatàxi maraxôzu.

Màta tà fataqe vo tçucũru tamenĩ chin tòri vo iatôta rẽba, sòno fùtçuca no chin vo tomète, mada nàxi maraxeĩde gozatte, sòre va finnin de gozarẽba ren ren covarèta rẽdomo; irovaĩde futa tçuqi no aĩda ni naſaĩde votte; mo naxi maraxozu.

R. Vatacùxi ga còno vàqi mòno vo cŏta reba vonajij mono vo cai ni tçuqi ŏta ninju ga vovôte, ùru fitosòre ni tòri midarete, ſono atài vo vas ùrerarera tocòro de, mi va nani mo iuazu ni sòno màma cane vo naſaĩde, tàchi ſàri maraxita. ſore va rocumòmme bacàri de gozatta. Sàri nagara mixiranu qiàcu gia tocorŏde, ſore ni ie modo ſaĩde, finnin ni narì to mo ca go miſa vo vocona vaxete nari tomo ca fŏdocoite tocàcu guioi xĩdai ni itaxi maraxôzu.

Mata àru toqi fito no ùchi no mòno ga mono vo vri ni miga tocoroie qitarẽba, nusŭ da mono to zonji nagara, sòno atai va asŏ iuareta niiotte, ſunavachi cai maraxitẽ gozatta nimomme bacari no mòno de gozatta. vatacùxi aqiŭdo, *vel* àqi bito, *vel* aqinai sùru mono, *vel* vri cài ſuru mono de gozaru. Sŏ gozarẽba mŏqe va caſanuru tame ni taiema nŏ itçuvàri vo ij, vri mono no qẽga vo mŏxi ara va ſaĩde; qèccu ſore vo fome ãguete ſama zamani fito vo tabacatta còto va tabi tabi de gozatta. Sucŏxĩ zzutçu no còto de atta rẽdomo tçumotte ua ni fiacu me bacari de gozarŏ, tocacu tòtta mono ua uouô gozari: xicamo ninju

mo

Circa septimum præceptum.

ETiam si nihil sim furatus inueniens casu bursam in qua erant viginti argentei illam accepi & seruaui, credensque non habere dominum, & cum ego sim satis indigens decreui pecunias illas mihi accipere vt in necessarijs expenderẽ. hoc autem me cogitante comparuit verus illarum dominus, quẽ licet ego cognoscam; vsque modo tamen prædictas pecunias non reddidi, & licet sæpius habuerim intentum reddendi quãdo possem, semel tamen & iterum non traditurum decreui. modo verò quanto primum restituam.

Cum conduxissem homines ad excolendum agrum & hortum meũ & illi per duos integros dies apud me laborassent, eorũ mercedẽ retinens adhuc non solui, licet ipsi vtpote pauperes & indigentes sæpe repetierint; per duos menses absque misericordia prædictam mercedem retinui; sed statim soluam.

Ego diebus præteritis accessi vt emerem quandam rem, cumque multi alij ad emendum ex eadem conuenissent, confusus qui illam vendebat præ multitudine, oblitus est pretij eius quod ego emeram, ego vero hoc aduertens & nihil dicens aut soluens, hoc modo discessi. res erat valoris sex argẽteorum; sed homo ille erat extraneus & mihi incognitus: vnde non possum illi restitutionem facere. sed distribuam pauperibus, vel in missarũ eleemosinas conferam, profectò faciam quod mihi præcipitis.

Quodam tempore cum quidam seruus venisset ad me vt quandam rem venderet etiam si alienam & furatam esse cognoui, quia tamen pretium vile pro ea petijt, statim illam emi & accepi duobus argẽteis. Ego sum mercator & ex officio mercaturã exerceo & emendo & vendendo viuo, ad augendum vero lucrum incessanter mendacia dico, non manifestans defectus eorum quæ vendo, immo potius omnia laudando, multis & varijs modis homines decepi & sæpissime. & si autem fuerit in rebus paruis; si simul male accepta in vnum redigantur, erunt valoris ducentorum argenteorum. Sed illi a quibus accepi fuerunt multi

&

mo mixiranu tocorõde finnin ni fõdocoite iocarõ to uomoi marafuru.

Mata uarẽga xõgui no iccai.jõzu de uõgiaru ni fitõ ga fore uo mairi ni qite tocacu uare ua fore uo damafu tame ni xoxin na mono gia to ii, fajime no futate ni, mo uazato maqete atta reba, forẽ de ano fito miga cane no tori tafa ni ficarete, tçuini maqerarete, fono cane uo cùtto tòri tçucùxi maraxita. tçũgo va gojú to mata fanjũ fan momme: fàchi jũ fan momme de gozatta. fari nagara forẽgaxĩ ga càtta còto ua damaite gozari, fono uie ano mòno, finnin de, qenzocu uo yaxinõ iõ ga nai uo xitta niiotte miga chiin, uo tanôde fono càne uõba cacurete mõdoxi maraxitẽ gozaru.

Sòno foca: miga xacu xen ua icai còto de gozàrẽba cai ta fito mo mài nichi jefito mo naxe to couarurẽdomo, ichĩdo ni mina uo nafu còto mo iezu, canõta bun mo nàxi maraxenàndẽ gozaru. Sari nagara ima confeffion no càcũgo nota meni sòno xacu no cane uo mina totonoietẽ gozaru niiotte qiô giũ ni nàxi maraxôzu.

Sàte màta uarera tõcai xerarùru xù ni sòno aqinai notàme, to banji ni mo cane uo càxi marafuru. xicarẽba fon vo xenu tameni mãzzu: sòno xu iori fono caxi gàne no xichi uo tòri ãzzuqẽte uoite: fono uie ri uo mo tòri marasùru.tato iẽba fiacu me uo cafu tòqi ua qichò xite fiacu ni jũ ca ni jũ go ca, fanjũ ca tori marafuru. fore mo mata cane ni ca aqinaĩ goto ni caqete ca toqaqu miga xidai ni toro to no tagai no iacufocu gia. go co cu uo maquji bun ni mo, aruiua càne aruiua fono màqidane uo cafu ua tocacu migui móxita gotoqu caru jibun ni ni fan jũfõdo ribai ni tòru faiaru fazu gia ni, uare mo còno rocù nèn no aĩda ni fo tòri maraxita. mottomo confciencia ni cacatta rẽdomo faiaru tocòrõde fito nami ni itaxi maraxita.

Vatacùxi aru dai miõ no daiquan to xite sòno go chĩguiõ uo faiban itaxi marafuru. só gozarẽba fono iacu ni tçuite no nagueqi ua nouoxi, tocũgui ua fucuno gozaru niiotte nãga qenzòcu uo fodatçuru tamenì, nùxi no iuruxi nõ quanbun ni tori maraxita.icutabi to ua uoboie maraxenu. tairi acu xichi fachi do de gozaru.

Mata ùchi no mono domo no chinga tòqi doqi amari fucunài

& incogniti: vnde opinor bonum esse si inter pauperes huiusmodi pecunias distribuam.

Ego in ludo latrunculorum sum valde peritus cumque quidam vt mecum luderet venisset, vt illum possem decipere, dixi me in prædicto ludo esse inexpertũ & a consilio primam & secundam perdidi manũ & vinci ab illo permisi: quo viso prædictus vires reassumẽs ductus meæ pecuniæ cupiditate, cũ ludũ essemus prosequti, eius pecunias omnes neq. obolo quidẽ remanente accepi. sũma vero fuit quinquaginta & triginta tres, octoginta & tres argentei. sed quia dolo prædictã pecuniã accepi, cognouique illũ hominem esse pauperem & non habere quo familiam suam sustentet per amicum secreto prædicta restitui.

Præterea: ego magnam debitorum summam contraxi. creditores verò quotidie sunt de petendis soliciti: cum vero omnia simul nõ potuerim soluere, non solui etiam partem, quam potuissem; sed modo vt possem confessionem facere vtque omnibus satisfaciam pecunias collegi & præparatas domi reliqui: vnde hodie omnia persoluam.

Præter hoc: Ego institoribus qui per mare mercaturam exercẽt, & ad omnes alios vsus pecunias do mutuo seu fæneror. vt tamen capitale non possim perdere, eius loco re ad minus æqualis pretij in deposito constituta propignore, insuper lucrum accipio: v.g. quando centum do mutuo fit contractus eo accipiente quod post suum reditum dabit seu soluet pro lucro vel viginti vel viginti quinque, aut triginta, & hoc vel in propria pecuniarum specie, vel in mercibus respectiue computum faciendo secundum meam voluntatem. tempore etiam quo quinque granorũ species seminãtur soleo etiam dare mutuo vel pecunias vel ipsa semina, cum prædicto tamen pacto de soluendo tempore messis. hic autem modus lucri est cõmunis & a multis exercetur: vnde ego a sex iã annis illũ exercui etiã si cum scrupulo, alios tamen imitatus.

Ego cuiusdã magnatis domini sum œconomus villicus seu maior domus habeo que redituum eius administrationem, prædicti vero offitij labor, cura, & solicitudo est magna, fructus vero & merces est parua: vnde vt meam familiam possem substentare; absque domini licentia quãtitatem magnam eius rerum accepi. nescio certo quoties hoc fecerim; sed credo fuisse septies vel octies.

Iudicans etiam aliorum domesticorum mercedem esse nimis pau-

Digitized by Google

nài to zònjite, sòre ni xiranu càvo xitẽ mòno vo fucòxĩzzũtçu toraxe marasùru. Sòno vie màta ni sando miga-iurucàxe iũdande daijinaqẽga atte, nùxi va sòrẽ de fucai son o mesarètẽ gozaru.

Mata tòqi niiotte va canavànu fiàcuxŏ dòmo ni mo sòre sòre ni atàru nèngu vo amari xeme tçuqète nasaxe marasuru.

Fachibàn no go vòqite nitcùite :

MAzsũ vatacùxĩ ga catàqi no mènbocu vo vxinavasùru no cocòroate vo motte miga jasui vŏba ari iòni xite fito ni catàtte chiràxi maraxita. sòno cataqi va xŏtocu catãguì no ioi fito de vŏgiaru niiotte qicoieta xu va tabùn macoto ni vqerareìde suna vàchi sono qicoie guàibùn va tanin to fucòxi sonjerare maraxita.

Màta qini avànu mòno no varui coto vo qiqi voiobu tòqi va, canaràzu sòno bùn giato zonji, cuchĩ de mo mòxi marasuru.

Sòno foca fimit ni vqeta ichi mot no guaibùn ni ataru fucài qẽga vŏba futatabi fito ni xiraxe maraxita. ichĩdo va vàrui cocoroate de: ma ichĩdo va, miga chiùnto ienpen no iacu socu vo tŏmùru tame de gozatta.

Mata saxeranu gibau ni fumi cacàtte dai ji naru fito no còto nitçuite jasui no cocorŏ ga vocòtte, sadamete sòno bun de aro to mo zonji, fito ni mo mŏxi ire maraxite, sono fito mo vàre to dôxin xerarete gozatta.

Sòno foca vatacuxi igi to ùmare no suqi no vàrui mòno narẽba cãguẽ de fito no còto vo mo soxiri, soxiru vo qiqu tòqi mo sore vo tŏgamèzu ni; qeccu cotŏba vo soiete ai soxiri maraxita. mata chiin no naca vo chĩga vàsùru tameni cata ippô no còto vo varŭ ii naxi maraxita.

Màta miga aru xiru fito to guijet tçùcamatçurŏ to zònjite, sono còto vo soxitte mi vo qiqareta fito càra sòno mimi ni iori itta rẽba; sòno mama vatacùxi to nacachĩ gote, ima mo sòno bùn ni imarasuru.

Ma-

cam illis permisi vt vnusquisque ex rebus domini aliquid acciperet in proprij laboris satisfactionem, fingens me illud nescire. præter hoc bis vel ter ob meam negligentiam magnum accidit infortunium ex quo domino magnum super venit præiudicium.
Agricolas etiam aliquando nimis oppressi circa vniuscuiusque debiti annui solutionem.

Circa octauum præceptum.

IN primis animo inimici mei bonorem destruendi, meum temerarium iudiciũ & malitiã verificans; illud corã alijs narrans diuulgari feci, ille vero inimicus est profecto boni nominis & opinionis vir: vnde qui notitiam habuerunt de eo quod est diuulgatum maiori ex parte nõ crediderunt, sed cum alijs aliquid suæ amisit bonæ famæ.
Quando verò audio aliquid mali de personis quæ non mibi placent, statim fidem adhibeo interius, & exterius ita certo esse affirmo.

Præterea bis rem magni momenti pertinentem ad honorem cuiusdam familiæ, quæ mihi sub secreto fuerat commendata alijs hominibus reuelaui. semel fuit malo animo & intentione; semel verò vt impedirem contractum matrimonialem cuiusdam amici mei cum persona illius familiæ.
Absque bono etiam fundamento quo firmarer de quadam persona graui habui cogitationem iudicij temerarij, cui non solum iudicium inclinaui, sed ore etiam & coram alijs protuli, qui statim iudicio etiam meo inhærentes crediderunt.
Præterea cum ego sim malignantis naturæ & inclinationis in absentia de alijs murmuro & murmurantes non solùm non reprehendo, sed adiuuo. ad seminandam etiam discordiam inter amicos coram vno de alio murmuraui.

Vt recederem etiam ab amico, de eo & eius rebus in absentia murmuraui, quod cum ad eius aures peruenisset, statim amicitia est dissoluta, & modo sumus discordes & inimici.

Mata tãda no mònõgatari zõtan no uchi ni iacuni tatanu fito no ata ni mo naranu fora goto vo mòxita còto va amari xígueôte cázu cãguiri gozãru mai.

Suye no mandamiento nitçùite, móxi ara vàita iori foca va mo faia voboie maraxenu: tãda tanin no fùfu zaifô vo nozòmi marafurẽ domò, sòre vo nufumõ to vomòi mo iorãnu còto de gozãru; tãda vàre mo ãno iõna mòno vo motta roni va! to bacàri zonji maraxita; tocòrõde, fanomi fucai tõga de aru mài to vomoi marafuru fari nagara ten nen fòno nozòmi ga vocòru tòqi; tòniocu, xiny, fone mi nando no tõga ni nàru fõdo no nen ga mi va miva qezu xite tori majjieta coto mo arõ fõdoni: Deus no mi maie ni arũ gotoqu ni aravaxi marafuru.

R. Nanãrçuno, mortal tõga no vie no aiamari vo móxi aravaxi marasùrurũ ni: mãzzu ichi bàn ni taixite vatacùxi fito iori qĩga tçniô chicara no curabemo nai mono to vòmo varùru tàmeni, sòno fomaretasãde nído cũgai ni tçucùri tẽgara vo catari maraxita. ichido no va tçucùrĩ goto bacàri fucòxi no gibàn monai no vfo de attani, fito tabi no va tatoiẽba xibuichi fodo macòto de gozatta rẽdomo nocòru tocòro va xõtocu nari fomonai còto nareba, fa mazàmano nen dacumi vo foie tçuqete micata càra qicaruru xu zuibun macòto ni vqeraruru iòni faicacu itaxi maraxita, futatabi nagara no dai mòcu va fucai tõga de gozatta.

Ma ichído va canõta votocò to mixiraruru tame ni nen vo caqèta vonna goto vo vocaita to, màta ichi ia ni xichi fachído zztçu màde to miga tçuiofa vo fome ãguete iòttari no maiẽ de catari maraxità.

Mata nani nitçuqe mo, vatacuxi va daiichj, mi ni curabete mirẽba mina no xu va nandemo nài, iacu ni tatanu to xintei ni mo vomòi, cùchi de mo vori vori móxi marafuru.

Mi ni aru ioi còto mo miô mon no cocòrõ de naru fõdo fome ãguete fito iori ari iõ no vie ni navo vomarurũ iõ ni xùzu no buri acu no itaxi maraxita.

Mata sũgureta jennin to vomouarurutàme fito no me ni ca-

In conuersationibus autem particularibus & ociosis mendacia offitiosa dicere fuit frequentissimum: eorum vero numerus erit sine numero.

Circa vltima præcepta nihil recordor præter supradicta: quamuis enim desiderauerim diuitias, res, & vxores alienas: hoc tamen non fuit animo neque in mentem venit quod iniuste & furtiue huiusmodi acciperem, aut possiderem: sed tantum desideraui habere res illis similes: vnde credo nõ fuisse magnum peccatum: si forsan quando huiusmodi occurrunt cogitationes, aliquid me non discernente admixtum est cupiditatis aut inuidia quod ad peccati naturam pertigerit: de hoc quidquid fuerit, sicut coram Deo est præsens, me accuso.

R. Perueniendo ad declarandum defectus, quos circa septem peccata mortalia comissi: in primis circa primum: vt ab hominibus reputarer vir fortis animo, & robustus viribus, cui nullus posset comparari, hoc laudis desiderio bis in publico enarraui confictas à me actiones famosas, quas dixi fecisse: vna ex illis fuit totale mendacium absque aliquo fundamento veritatis; alia vero; & si: v.g. habuerit quartam partem veritatis; cum reliquum naturaliter non esset vel apparens tot inuentiones, & circumstantias illi adiunxi, vt quantum in me fuit procurauerim quod in omni euentu auditores illud crederent. materia verò prædictæ laudis in vtroque casu erat grauis.

Alia vice: vt crederer & cognoscerer vir potens, coram quatuor personis gloriatus sum, me consequutum fuisse quotquot desideraueram mulieres, & quod vna nocte septies vel octies habebam actum consumatum.

Existimaui me etiam in omnibus supremum & quod in mei comparatione omnes homines nullius sint momenti: hoc vero intra me cogitaui, & aliquoties etiam verbis expressi.

Ex hypocrisi & vanitate cordis, quantum possum laudibus effero id quod in me boni reperitur, vt diuersis artificijs ab hominibus æstimer supra id, quod in re sum.

Præterea: vt habear homo perfectus, & excellens virtute: facio

à con-

Digitized by Google

cacàru iŏni iro iro no jen guiŏ vo tçutome marasu-ru.

Goban ni tcuite.

VAtacùxi ga cūgai no mòno narēba, amata no xiru fito vo mòchi maraxita. sō gozarēba, aruiva sòno cāta ni, furumai vo ùqe, aruiua miga iādo ni sore vo iobi ioxe, mòxi va Nifion catāgui ni, sacāzzuqi no jigui va fei jei no còto narēba, saqe vo .I. goxu vo taburu xi a-uaxē ga xigueô goz tta. sòno ùchi ni ichinīdo nomi sū-goite, saqe ni ioi fitatte, nani mo voboienu sōdo, sòn-xŏ vo cùtto vxinai maraxita. maichīdo va, sanomi fu-cŏ va tàbenēdomo, atamāga itai, saqe mo mōdòxi, qi made mo fucòxi sonjerare maraxita.

Aru tòqi mo daijiuaru qiacuxu ni sannin miga cataie vōgiat-te futçuça no aida, sore vo iocuriū itaita tocorōde, fu-còxi sacanāga atte, sacamori mo xi, mata sono qiacu yō-ba jefi tomo to xiite tocàcu iottari nagara futçuça ioiita-xi maraxita.

Mata: quaresma ni, ichīdo, xiqi no je jun ni mo ichīdo gen-tio no cāta ni vori marasurēba, sono teixu vo xŏban xite nicujiqi vo itaxi maraxita.

Sòno ùie ni sando canài nagara sancta Iglesia, no ichi jiqi je jun to mōsu vo iaburi marax tà.

Màta vòn jiqi tamen no tçùiò vo tamòchi maraxeīde, sò-re ni tçuqete sai sai fucoxi zzutçu sūgoxi maraxita.

Xit-

à consilio multa exercitia virtutis coram hominibus, vt videantur ab eis.

Circa gulam.

CVm ego sim homo satis notus habeo profectò multos amicos. cum ergo hoc ita se habeat, vel ad eorum domus ab illis inuitatus, vel eo quod ego illos ad domum meam vocem, aut denique, quia secũdũ consuetudines Iaponiæ est ordinarium vini potus conuiuium, se se mihi obtulerunt multæ occasiones bibẽdi. inter illas verò, semel, aut bis, ita excessi, vt vino immersus totaliter iudicium, & sensum amiserim. semel verò; & si non tantùm biberim; caput verò mihi dolebat, & vinum etiam euomui, cor etiam, & iudicium aliquantulum est læsum.

Alio etiam tempore, cum ad me venissent duo vel tres hospites graues, per duos dies illos detinui: cumque aliquid obsonij haberem, duorum dierum conuiuium illis exhibui, sicque illos ad bibendum prouocaui, vt quatuor simul, illis diebus fuerimus ebrij.

Cum contigisset me esse in domo gentilium, tempore quatuor temporum, semel cum domino hospitij carnes comedi; semel etiam in quadragesima.

Præter hoc: cum alias possem ieiunare, bis vel ter fregi ieiunium ecclesiasticum.

Circa temperantiam etiam cibi potus, & somnij, illam non habui; quin potius sæpe in parua materia excessi.

Cir-

Digitized by Google

xitto ſonemi ni tcuitē.

VArera xiqi no mono no ſũga iôte, iũzzuri cāre còre, nivacani ſucujin ni nararera vo mite: ſate va miga còto no ũie bacāri ni ſũga varuĩga, qiocunāi to zonjite: qĩga tçumātte: ſucŏ canaximi, ta no tacāra vôba ſonemi maraxita.

Sòno ſôca aru fito no cùji nitçũite, mi va sòno fiqi xite, catçu ſôdo coreocu jtasŏ to iacu sòcu xitarēba: zuibun sòre ni nen vo ire, naru ſôdo fataraita rēdomò, sòno cùji vo xii tādaſu aīda ni quānbun no vairo, vel, maito vo tòri maraxita.

Iiſi no xòſa ni taixitē.

VAtacùxi teppô guſuri vo tçucuru mòno de gozarēba, Holanda no herejes cai zògunin ni sòno cusùri vo vri, ſono vie fiorŏ teppô ſono tama, ixibiia, cāi xen no dŏgu vo mo mina tāzzune ĩdaxi, sòno tameni cāi maraxitē gozāru. tocacu arera va corobi Chriſtian to, mata cai zòcu no mòno narēba, ſadamete ſaiōni mòxita còto vo vri, tçuzu ſuru ga von imaximè de gozarŏ to, ſui ſat itaxi nagara ionen no aīda ni xi tçuzzuqi maraxita.

Mata ima no faiaru Chriſtian no ſamatāgue nitçũite, mĩga atari ie buguiŏ ga qite, gaibun Chriſtian xu ni padre tāchi ni iādo vo cāxi, sòre ni auare mai to no ſan vo ſuie, mata còre vo navo catŏ ſadamuru tame ni xei mòn no iacu ſocu vo ſaxeraruru tocòroni, vare mo ſono iacu ſocu voxi, tonari no mono ni mo dôjen no iqen ocuvaie maraxita.

Còre va ſando de gozatta ni, ichĩdo va cami fotoqe ni caqete cŏ itaſu mai to xei mon tate to ijtçuqerareta ſacai ni, mi va cāmi fotoqe va nini tatazu, ſon no xei mon no dai mocu de nāi tocorŏde tçuĩde ni tŏgueĩdemo daiji aru mai to zonjite gentio no buguiŏ vo tabacaru tame bacāri ni tate maraxita. ichido va, ſate, ſon no Deus ni caqète

Circa inuidiam.

Videns homines in qualitate mihi similes, ex eorum bona fortuna, vel ob hæreditatem aliquam, aut ex alijs repente diuites factos esse, non valensque sustinere, meã tantum malam esse fortunam: corde oppressus, & valde contristatus habui inuidiam de diuitijs alienis

Præterea: cum ego causam cuiusdam hominis, & litem suscepissem, vt eius partes agerem, & promisissem, me vsque ad victoriam illum adiuturum; etiam si accurate, & diligenter quantum potui, laborauerim, antequam eius causa iudicaretur, dum erat in litigatione, valide me subornauit.

Circa opera misericordiæ.

EGo puluerem tormentarium conficio: cum ergo ita sit: hæreticis & pyratis Holandis vendidi huiusmodi puluerem; illis etiam ministraui quærendo victu alia, sclopos, & glandes seu globos tormentarios, & tormenta & alia instrumenta bellica. cum vero illi sint, tum hæretici, tum pyratæ determinate huiusmodi prædicta vendere, & in his illis adiuuare & ministrare esse in lege Dei prohibitum credens, per quatuor annos continuos illud exercui.

Præterea: cum circa feruentem modo Christianorum persecutionem, venisset ad nos quidam minister, faceretque magnas diligentias, vt subscriberent oẽs, se religiosos non esse recepturos, neque cum illis cõmunicaturos: ad hoc etiam firmius statuẽdũ faceret illos, hoc promittere, & sub iuramento: non solum ego prædicta confeci, & promisi; sed etiam dedi consilium vicinis meis, vt & ipsi similiter facerent.

Hoc autem ter accidit: semel autem cum per Deos & idola prædictum iuramentum facere præcepisset, videns Deos gentilium & eorum idola nullius esse valoris, & consequenter per eos iuramenta facta non obligare (cum id quod non est, fundamentum iuramenti non possit esse) vt possem tamen regis ministrum prædictum fallere: quo significaui sensu, iuramentum, & pro-

Digitized by Google

qẽte ĩgue no xeimono o tate ta rẽdomo, miga zònbun ni va: padre ſama ni iàdo vo càxi von mi vo mèxi tçuca varùru còto mottòmo goiqen no ùchi de gozaré domo; go vòqite no von ùchi de gozanài tocòrõde, inòchi vo taſucàru tamèni, sòno xeimon o tate temo xemete fucò va conſciencia ni cacàru maj to vomôte tçucamatçuttẽ gozaru. ichido mo mata: mura no votonà buguiò no dai ni sõ ſaxerareta niiotte, butaxinami ùqito xita iacuſocu bacàri, vomòte muqi no ſan o ſuie ſaxerare maraxita reba, varẽga móxita gotoqu, ſando tomoni itaxi, mata ſurẽba atte mo fucai tõga de gozaru maito taninni fixxito móxi maraxita. ima màde còno bun ni, tçucamatçùttã ga, jingò nĩgo va, guioi xidaini itaxi maraxôzu.

Sòno fòca vare va daiacunin de gozaru niiotte ſadamète mixiranu, mi ni voboienu tõga vovô gozarõ zuredomo, voboieta bun va móxi aravaita màde de gozaru. corera miga fucai aiamari de gozatta tocòrõde, deus no go miò dai ſono tõga no tçucunòi, von iuruxi, ĩgo notàme no go qeôqe vo tçuxinde tanomi tatematçuru.

P. Vôxearũ gotòqu mottomo tõga nò càzu mo fucaſa mo icài còto narẽdomo, xintei iòri ſore vo ichiichi côquai xi, futatabi vocáſu mai to vomòi qitte, mina fitotçu mo nocoſazu arauavaxi atta: no?

R. Nacanáca naniga Deus no go dai ni aiamari vo cacuxi maraxô zo?

P. Saraba caiõnaru cazucazu no fucai tõga no von iuruxi Deus no muriõ quõ dai muſen no von jifi notame nì va ito iaſui còto gia tocorõ de; ſono bun cocoroieare.

Sari nagara ſucoxi zzùtçu no cocoroie ga iru: mãzzu muſuco dono no vãzzurai no jibun ni nìdo iamabùxi vo iòbi iòxe, nòri qitõ vo ſaxe, fũda maburi vo caqe ſaxeta nitçuite, nauo mata ichìdõ nì cami fotòqe vo tanomòxũ zonjite ſo itaita cotõ gozaru: ſore va côquai to, màta futabi itaſu mai tono cacũgo no vie ni mixirareta xù no maiẽ de xinguoſaide va.

Màta gentiò dera ni itte jũnen xita còto no vie ni, ano tocoroie mõdori arõ tòqi va ſon no Chriſtian de gozaru ano gentio iori mixiraruru tameni ſore teraie iqareôzu vo tomo

missionem feci. Semel vero etiam si per verum Deum iuramentum fecerim, considerãs tamen patribus hospitium præbere, & cum illis commnicare, & illis inseruire non esse rem sub præcepto, etiam si sit cere sub consilio, credensque ob hoc non esse graue peccatũ iuramentũ facere circa rem buiusmodi ad saluãdam vitam: ideo prædictum iuramentum fateor protulisse. Iterum verò cum caput nostræ villæ loco ministri regis prædictas diligentias faceret absque præcautione & sagacitate leuiter promissionem facere cogebat, & subscriptionem tantum in exteriori: vnde vt prædixi, non solum quod ad me attinebat hoc feci; sed dixi resolutorie non esse peccatum mortale hoc facere. vsque modo sic processi; deinceps vero faciam secundum quod vestra paternitas ordinauerit.

Præter hæc autem; cum ego magnus sim peccator peccata quæ non cognosco, & quorum non memini erunt multa; sed prædicta sunt de quibus sum recordatus, & quæ confiteor esse maxima, & de quibus à vestra paternitate ministro Dei peto pœnitentiã, veniam, & absolutionem, & in posterum vestrum consilium humiliter etiam postulo.

P. Profectò, sicut dicis, peccata tua sunt multa & grauissima; sed & si ita sit, pœnitendo tamen de singulis ex intimis cordis, & cum firmissimo proposito non reincidendi, omnia nullo dempto dixisti? non est ita?

R. Ita est profectò: quare enim Dei substituto abscondam aliquem ex meis defectibus?

P. Cum ergo hoc ita sit: venia peccatorum est facillima, infinitæ & immensæ misericordiæ Dei; et ita debes intelligere.

Sed sunt aliquæ aduertentiæ necessariæ. in primis circa hoc quod est vocasse ariolos tempore infirmitatis filij et fecisse deprecationes gentilicas, et nomina infirmi collo, et domi appendisse, semel cum spe et confidentia erga Deos gentilium: est necessarium; præter pœnitentiam, et propositum non reincidendi; quòd fiat per te satisfactio coram ijs, qui de hoc notitiam habuerunt.

Præterea circa hoc quod est intrasse templum idolorum, et ibi gẽtilicas deprecationes fecisse; quando reuerteris ad illum locum vt illi gentiles sciant, te esse Christianum: quando huiusmodi

mo xezu, mata cāmi fotòqe no còto vo fōbi xerareô tòqi mo vqēgavānu nòminarazu, caiette christian no fon no Deus no von voxiie bacāri ichi sūgureta xu de gozaru to, fono gentio no maiē de mòxi furaxiaraīde naranu.

Sòno uie: tànnin Christian no còto vo foxiri Deus ni xaixite accô zôgonho faqu mòno ni aiarŏzuru tòqi va, sòno voncata no uon fomareno nozòmi nī mòie tatte, gentio no mafô vo sāgue fūnde, tada Deus no minori no còto vo fòme āguerareide va. sòno foca camaite, ioi cāgami vo mixeraruru xu no còto vōba ai foxiri aru na; qeccū forerano miŏqiŏ vo manabi, Deus no gonaixô ni ai tatematçuraruru iŏni xei vo ire, von taiori vo tanomj tatematçutte iô gozarŏ made.

Nīban nò go voqite nitçùite: fonata mo tate, fito nì mo faxeatta fora jei mon de tanin vqerareta fon, ata vōba, tçùi navofaīde cānavànu: xifai va fore vo xeīde tōga no von iuruxi catçute gozaru mai.

Mata xutomēgo to nacānavòri xite tagai nì maie 'no aiamari vo còi, ma ichido faiŏnaru favari ga nai iòni xite cofo iocarozure.

Mata iuruxi vo coini iarareta fito to naca vo na vòxi, sòre to cotōba vo cavaxi, maie no qīgacariga iamuru iŏni mefareio.

Vòtto no āru vònna bexxite, vazāto co vo voròxi, fumi corofu tô va nafaqe nai, jifi mo mixirānu cocòro no xiruxi deā tocòròde ima iòri nòchi go facarai ni macaxete, tatoi, catçuietemo, futatabi sŏ itafu mai to vomoi fadameare.

Nhŏbŏ ni torŏ to iūte fubon no vònna vo votoxiatta còto no tōga va, sòno iacufocu vo tōguezu xite iurufare mai to cocoroieāre. tādaxi iosūgavarīga atte, sò naranu nì voite va, xemete fono cavāri ni ni ai no còto vōba sòno vonago ni iarareīde va, vonajiqu: iro iro no iacufocū de tabacātta fubon no vonāgo ni, fono iacufocu ni xitāgatte tçutòme vo mefareio.

Zonji nagara nusūda mono vo iafui ne ni ficarete caitōru coto va naranu niiotte, fono coto ca, fono atai fōdo no còto ca nùxi ni cāiefaīde cana vanu.

Fido

pergent ad sua templa, illos ne comiteris: quando verò audieris illos collaudantes suos Deos, & idola, non solum non assentias; sed potius laudes, & supremam, & veram doctrinam dicas legem veri Dei, & hoc coram ipsis gentilibus publices.

Præter hoc: si forte aliquos de rebus Christianis murmurantes, vel contra Deum blasphemantes, audieris & obuios habueris, accensus zelo laudis maiestatis Dei & despiciens, & conculcans diaboli sectas, est necessarium quod laudibus efferas legis sanctæ Dei diuina mysteria. insuper caueas ne murmures de personis virtuosis, quæ bonum exemplum ostendunt; imo earum exempla imitans, procura placere Deo, & ad hoc diuinum auxilium si implores erit bonum.

Circa quintum præceptum: est necessarium restituere damna & præiuditia, quæ alijs superuenerunt ex tuis falsis iuramentis, tam ex his, quæ tu fecisti; quam ex his quæ facere fecisti, si hoc ita non facias; non erit peccatorum venia.

Etiã est necessariũ, quòd amicitiã facias cum tua socru. erit etiam bonum quòd ad inuicem præteritorum veniam petatis & faciatis sic, vt deinceps non sint inter vos præterita obstacula.

Facias amicitiam cum illo qui ad petendam veniam ad te misit, & ipsum alloquaris & ita facito vt cessent, quæ antea cor vestrum lædebant.

Mulier coniugata, quæ prolem aboriri facit, aut filium iam ortum conculcando occidit, est signum quod sit crudelis, & quid sit Deus misericors ignoret: vnde in posterum te Dei prouidentiæ subiiciendo, etiam si fame pereas, debes proponere quòd hoc amplius non committes.

Credas etiam, remittenda tibi non esse peccata, quæ commisisti deflorando virginem nisi ipsi factam sponsionem adimpleas si nõ sit ita mutatus status rerum; quod hoc sit iam impossibile: tunc enim sufficiet si præbeas prædictæ feminæ alias debitam satisfactionem. Ea quæ promisisti alijs virginibus cures iuxta promissiones factas adimplere.

Quia emere res furatas, eo quod vili pretio venduntur, non potest licite fieri, debent eædem res, vel res æqualis valoris dari eorum domino.

Fido no ribai vo tòri motomoru va von imaximè de gozàru niiotte, mòtōgàne to màta sòno canē de aqinài surēba canarāzu mǒqete arozuru ri vomo tòtte; nocòri vōba sore sore no nùxi ni mōdosaìde, tòga no von iuruxī ganài, to *Sancto* Augustinho no ni cotōba de gozàru.

Saiban mesaruru damiǒ no cacurete tòtta mòno vo caiexi, mata sòno ùchi no mòno ni toraxèta mòno mo sòno-arùji ni tori càiesaxeīde canavanu. tocacu fito ni nàita àta vōba vni mùni navosaīde naranu to cocoroiete nanto nari-tomo sòno bùn mesareio.

Màta fito no vie vo jasui xi, sòno còto vōba varǔ satatōrinasu vomòtte, sòno fito menbocu ni auareta son qega nando vo, catàtta xu no maiē de ij mōdosanu cocorōga àru aīda ni sòno tōga no von iurùxi va iomo gozàru mai to cocoreiare. Nàcāgoto vo iǔte chiin no aida ni guijet vo mesareta tocòrōde, nàrū sōdo sono chiinto nàcànavòri xite io gozarō màde.

Màta fito no tagai no nāca vo chīgàvaxèta còto, tèngu no iacu ni nita xiiǒ fucài tōga de vōgiatta tocòrode, ima iorì nòchi sǒ xeīde, maie no nacachīgai vōba chicara no voiòbi saicàcu xite, navòsaruru iǒni saxerareio.

Fito no fiqi mesareta niiotte vairo ni ùqeta còto: màta nani ni tçuqète mo vàiro maito tò iǔ tocoro va: suna vàchi fidǒ ni toraruru tocòrōde, tāda sòno fatarāqi nì ai cànōta bun vo tòtte, nocòru vōba toraxeta mòno ni caiesaīde va no guioi de gozàru.

Padre ni iādo vo càsu mai to misama no xei mon nitçùite: mazzu; cāmi fotòqe va nande monài coto na rēdomo, gentio domo, buguiǒ, tòno, goxǒ sama mademo mina no vomo varuru iǒ va, sadamète tatoiēba Atāgo fachi màn, Amida, nandoni caqete Nanbanbōzu ni iàdo vo càsù mai to xei mòn xita mòno dòmo va mo faia Christian de nài; xemète iovài Christian de, vonōzzucàra faiǒ maic nō gotoqu ni narǫ to micāguitte iuaruru fàzu de gozaru: tocòrōde: abunài xei mònto zònji mārasuru.

Ni-

Vſuras verò accipere eſt res à Deo prohibita: vnde accipiendo tibi tantum capitale, & id quod ſi prædictis pecunijs negotiatus eſſes fuiſſes lucratus, reliquum dominis reſpectiue eſt neceſſarium reſtituere; ſin minus iuxta Sancti Auguſtini verba non poteſt eſſe peccatorum remiſſio.

Neceſſarium eſt reſtituere domino cuius redituum adminiſtrationem habes, ea quæ occulte ab illo abſtuliſti, & etiam præiuditia & damna proximo illata eſt neceſſarium in omni euentu reſarcire: vnde tu debes ſimiliter facere

Dum non fit reparatio famæ proximi, quæ denigrata eſt tuis murmurationibus ex iuditio temerario prouenientibus coram eiſdem, quibus eius defectus enarraſti & male loquutus es; conſidera tuum peccatum non eſſe remittendum: vnde hoc facias. & bonum erit, ſi cum illo de quo murmuraſti, & eſtis inimici, amicitiam facias, & ad hoc iuxta vires diligentiam adhibeas.

Inter amicos ſeminaſſe diſcordias, & illos feciſſe inimicos, fuit peccatum & offitium ſimile diabolico: vnde in poſterum vide ne hoc facias, ſed adhibito diligentiam vt illi inter ſe iterum amicitia copulentur.

Ea quæ ex ſubornatione accipiuntur, ſiue ex eo quod alicuius fiant partes, & propter quoduis aliud ſubſidium proximo collatum, iniuſte accipiuntur: vnde accipiendo tantum ea quæ pro iuſto labore debentur; reliquum iuxta Dei mandatum debet ſuis Dominis reſtitui.

Circa iuramentum de non præſtando hoſpitium religioſis: quamuis Dij gentilium & eorum idola nihil ſint, gentiles tamen & miniſtri regis & ipſe rex, omnes credunt, quòd illi, qui iurant per Deos & idola gentilium Martem videlicet, & Amidam & alios, ſe religioſos non eſſe recepturos; vel non ſunt Chriſtiani, & ad minus, quòd ſunt tam debiles Chriſtiani, quod ſine alia diligentia, naturaliter ad priſtinas ſectas conuertentur: vnde quia prædictum ſcandalum ex tali iuramento ſequitur: reputo illud periculoſum.

Se-

Digitized by Google

Niban no va Deus ni cáqete de gozàtta to; Iari nagàra padre ni iãdo vo càxi, sono iô vo canaiùru còto va sôbet go iqen no xòsa no ùchi bacàri de gozarẽ domo, xi avaxe niiotte va go vòqite no cãguiri ni iri marasaru. tatòvãba, vãga goxŏ ca tánin no goxŏ votasucaru tàme ca padre vo iòbi iòxe sòre ni auaíde vano jibùn ni, inòchi vo vxinŏte mo, arãba padre vo iòbaíde cana vánu to no go voqite gìa tocorõ de nani noiô ga atte mo, voxinabete padre ni iãdo vo càsu mai tòno xeimòn no daimòcu va nàri sòmo nài còto to zonjì marasùru.

Sànbán no iacusocu nitçùite mo tatriacu vonaji còto to vomòi marasuru. tocacu miga sunbet va aravaita màde de gozàru.

Secundum verò iuramentum per verum Deum de non recipiendo religioſos, & cum illis non comunicando: etiam ſi regulariter huiuſmodi facere, ſit tantum ſub conſilio; aliquando tamen tranſit ad præceptum: v. g. quando ad ſaluationem proximi vel propriam eſt neceſſarium vocare religioſum, & cum illo communicare, tunc etiam cum periculo manifeſto vitæ, eſt præceptum de illo vocando: vnde abſolute & generaliter iurare, quòd numquam ſacerdotem recipies, videtur materia de qua non poteſt iuramentum fieri.

Idem quaſi faciendum eſt iuditium circa ſubſcriptionem, & promiſſum tertij generis. & hæc ſunt quæ ſecundum meum ſentio iuditium.

Digitized by Google

ERRATA SIC CORRIGE.

Pagina 4. linea 11 muxi *lege* mòxi. *pag*. 4. *l*. 16. tçucatçutta. *l*. tçucamatçutta. *pag*. 4. *l*. 27, tameni. *l*. tameni. *pag*. 8. *l*. 25. dezaranu. *l* de gozaranu. *pa*. 9. *l*. 11 *quam*. *l*. *quas*. *pag*. 11. 13. *consumpsit*. *l*. *coasumpsit*. *pag*. 11. *l*. 22. *tolle interrogationem*. *pag*. 12. *l*. 7. *tolle*, *pag*. 12. *l*. 14. iennin. *l*. jennin. *pag*. 13 *l*. 7. *corseruationem* *l*. *conseruationem*. *pa*. 16. *l*. 9. tōga no. *l*. tōga vo. *pag*. 16. *l*. 29. fino. *l*. fito. *pag*. 16. *l*. 35. vomòtte *l*. vomôte. *pag*. 18. *l*. 14. jonjite *l*. zonjite. *pag*. 24. *l*. 1. voo. *l*. von. *pag*. 24. *l*. 6. *tolle*, *inter* saca sama *&*, ni, *& dic*, saca sāma ni. *pag*. 26. *l*. 7. caierarenu. *l*. caiesarenu. *pag*. 30. *l*. 1. varacuxi *l*. vatacuxi. *pag*. 31. *l*. 12. no *l*. vo. *pag*. 34. *l*. 16. jotte *l*. iotte. *pag*. 36. *l*. 11. tçnzzuqete. *l*. tçũzzuqete. *pag*. 36. *l*. 24. faxem io. *l*. saxerareio. *pag*. 38 *l*. 13. tobi. *l*. tabi. *pag*. 42. *l*. 15. vavanu. *l*. avanu. *pag*. 42. *l*. 24. coro. *l*. cocoro. *pag*. 46. *l*. 22. vasurerarera. *l*. vasurerareta. 52. *l*. 17. tcniô. *l*. tcuiô. *l*. 31. tcuqe mo. *l*. tcuqete mo. 56. *l*. 9. xij tadasu. *l*. xi tadasu. *l*. 12. zogunin. *l*. zocunin.

I: 98.

VA1 1521810

Digitized by Google